

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čekovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali oglasa
si vsaka beseda Din 1.20.

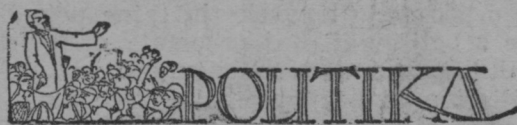
„Sokolska miselnost“.

Pod tem naslovom je objavil M. Kovačič, starosta mariborske sokolske župe, v »Jutru« dne 30. novembra t. l. članek, v katerem tolmači stališče sokolstva v verskem oziru na ta način:

»Vera (t. j. razmerje človekovo do božanstva, ne konfesija!) je zasebna zadeva vsakega posameznika — in to najsvetejša, katere se ne sme nihče dotikati, ki se pa tudi ne sme v nobeno svrhu zlorabljati. Ako je kdo svoj verski nazor uredil po naukih kake konfesije, ter se skuša približati etični popolnosti na temelju teh naukov, — pristo mu. Vplivanje v tem oziru bi značilo poseznanje v njegovo svobodo, torej v eno temeljnih človeških pravic. Seveda zaradi tega tudi popolnoma racionalističen nazor v zadevah religije ne izključuje iz Sokolstva, še manj pa, da bi Sokolstvo koga sililo, zamenjati svoj verstveni nazor z drugim. Želi le, da bi vsak posameznik bil v vsem, torej tudi v verskih zadevah dosleden! V verskem pogledu je tedaj Sokolstvo tolerantno, svobodomiselnost. Vse, kar gre preko tega, gre preko sokolskih načel!«

K tem izvajanjem pripominjamo sledeče: V navedenih besedah se nikjer ne omenja krščanska vera, kateri pripada ogromna večina prebivalstva naše države, marveč se omenja samo vera vobče. Tu se ne govori o Bogu, o osebnem nadsvetovnem Bogu, marveč samo o božanstvu. O božanstvu lahko govorijo tudi tisti, ki v osebnega Boga ne verujejo, marveč so materialisti, to je ljudje, ki verujejo, da je svet s človekom vred samo materija = tvar brez neumrljive duše, ali pa so panteisti, ki si domišljajo, da je ves svet bog, drugega Boga pa ni. Potemtakem tudi popolno brezverstvo in bogotajstvo ne izključuje iz sokolstva. Tudi bistvo vere je krivo tolmačeno. Vera kot razmerje človeka do Boga ni kako čustvo, marveč je spoznanje in priznanje od Boga razodetih resnic. Čustva se spreminjajo še bolj kakor vreme, od njih ne more biti odvisno razmerje do Boga. Tega razmerja ne določa človek, marveč Bog, kateremu mora človek podrediti vso svojo osebnost s hotenjem in čustvovanjem. Kdor omejuje vero na neko čustvo, pa magari na najsvetejše čustvo, ta hoče veri zabraniti pot v javno življenje. Zato g. M. Kovačič ni dosti naklonjen konfe-

siji = veroizpovedi ter jo stavlja proti veri. To pa nikakor ni prav, najmanj pa je to krščansko. Vera, ki je človek ne izpoveda z besedo, dejanjem in življenjem, je mrtva, naj si boče še tako »sveto« in »nedotakljivo« čustvo. Ni človeku dano na voljo, ali hoče biti v konfesiji ali pa biti brez konfesije. Krščanstvo je še več kot konfesija, ono je Cerkev, to je od Zveličarja samega ustanovljeno in organizirano občestvo, v katerem se trojna Zveličarjeva služba: učeniška, duhovniška in kraljevska, vidno izvršuje. Tako odvisnost človekova od Boga naravno in dosledno zraste v odvisnost človeka od Kristusove Cerkve in njene trojne oblasti. Zato je pogrešno in neskladno s krščanskim stališčem, ako g. M. Kovačič meni, da bi vplivanje v verskem oziru značilo poseznanje v človekovo svobodo, torej v eno temeljnih človeških pravic. Človekova svoboda ni neomejena: omejujejo jo državni zakoni, ki hočejo ohraniti red med državljani. Ali naj bi bila človekova svoboda samo napram Bogu neomejena? Ali naj so božji in cerkveni zakoni brez moči? Ako Cerkev, izvršujoč trojno, od božjega Ustanovitelja prejeta oblast, v verskem oziru vpliva na človeka, ni to nobeno samovoljno poseznanje v njegovo svobodo, marveč pravica in dolžnost Cerkve. Človek je dolžan, tako vplivanje versko-vdano sprejeti, in če to stori, je za njega sreča in blagodat, in samo takšno raynanje je v verskem oziru dosledno, vsako drugo pa nedosledno. Protivno raynanje se ne da olepšati s pridevkom svobodomiselnosti, kakor to dela g. M. Kovačič. Katoliška Cerkev je osobito na vesoljnem vatikanskem cerkvenem zboru leta 1870 obsodila takšno svobodomiselnost kot krivo vero.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nova avstrijska vlada. Po dolgotrajnih pogajanjih in prerekanjih se je posrečila predarlskemu deželnemu glavarju in odličnemu krščanskemu socijalcu dr. Enderju sestava nove avstrijske vlade iz meščanskih strank. V no-

vi vladi so zastopani krščanski socijanci, dr. Schobrov gospodarski blok ter agrarci (Landbund). Iz prejšnje volilne vlade je izstopil zunanji minister dr. Seipel, notrajni minister knez Starhemberg, pravosodni minister dr. Hueber in minister za socijalno skrbstvo Schmitz. Starhemberg in Hueber sta bila v vladi zastopnika Heimwehra, Seipel in Schmitz pa pripadata onemu krilu krščanskih socijalcev, ki zahteva sodelovanje s Heimwehrom. Novo vlado imenujejo vlado miru ter reda, ki bo reševala s pomočjo parlamenta težavna gospodarska uprašanja. Socijalni demokratje obljublajo zmerno opozicijo.

Socijalni demokrat predsednik avstrijskega parlamenta. Za prvega predsednika avstrijskega parlamenta je bil izvoljen z glasovi velenemcev in socijalnih demokratov Eldarsch, socijalni demokrat.

Dr. Rintelen zopet štajerski deželni glavar. Na ustavni seji štajerskega deželnega zbora je bil izvoljen krščanski socijalec dr. Rintelen z glasovi meščanskih strank petič za deželnega glavarja.

Nemška dr. Brüningova vlada je izvedla program za ozdravljenje nemških državnih financ s pomočjo zasilnih odredb. Ukrep vlade je podpisal predsednik Hindenburg in finančni minister Dietrich je predložil parlamentu dne 3. decembra državni proračun, ki je manjši za 1.5 milijard mark od lanskega.

Italijanski fašizem je dobil tajno policijo po vzgledu ruske čeke. Na Italijanskem odkrivajo komunistične organizacije, ki so bile organizirane proti fašizmu. Ta odkritja je uporabil fašizem, da je osnoval posebno politično komisijo, ki je podrejena neposredno notrajnemu ministru. S tem je dobila Italija posebno politično policijo, kakor jo ima Rusija v svoji čeki. Italijansko časopisje razglasa, da se je nova policijska organizacija že izkazala pri najnovejših razkritjih komunističnih protifašističnih zarot.

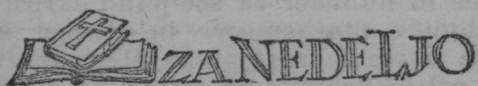
Sprememba vlade na Francoskem. Francoska Tardieujeva vlada je podala ostako. Naslednik Tardieujev bode Poincare.

Splošna razorožitvena posvetovanja. V Ženevi zborujejo zastopniki raznih držav in se imenujejo ta posvetovanja priprava za veliko in splošno razorožitveno konferenco, ki bi se naj vršila dne 1. februarja 1932 na Dunaju v biv-

Naša povest v prihodnjem letu: Januš Golec: „Guzaj“.

štem dvoru. Na teh posvetovanjih bodo zastopanih 60 držav po odposlanstvih, ki bodo štela 50—60 oseb. Splošna razorožitvena konferenca na Dunaju bo ena največjih.

Sprememba vlade na Poljskem. — Zmagovalec pri poljskih parlamentarnih volitvah maršal Pilsudski se je umaknil iz zdravstvenih razlogov iz vodilnega političnega življenja. Ministrski predsednik je postal polkovnik Sławek. Pravosodno ministrstvo prevzame varšavski državni pravdnik in ministrstvo za javna dela je zasedeno po generalu. Drugih vladnih sprememb ni.

Verstvo in nedostatek verstva v narodih.

Priobčil A. K.

O budistih in bramanih.

Kako iskreno molijo, kako pobožno časte svoje bogove ter jim prinašajo razne darove. In njihovi spokorniki in njihovi menihi v samostanih, kako se postijo, zatajujejo in mrtvičijo! Središče budistov je mesto Lhasa v Tibetu. Tam stanuje njihov papež »Dalai Lama« s svojim dvorom v rdeči palači z zlato streho. Tam so glavni templi in samostani teh vernikov. Tja romajo iz vseh strani Azije, da opravijo svojo pobožnost in da zadostijo svojim verskim dolžnostim. Omeniti moram, da v Tibetu vlada izključno budistični duhovniki in brez njihovega dovoljenja nihče ne sme prestopiti meje njihove dežele. Niti Sven Hedinu, ki je preiskoval srednjo Azijo, se to ni bilo posrečilo.

Središče bramanov je veliko mesto Benares ob sveti reki Ganges v Indiji. Tam so visoke bramanske šole, mnogi samostani in 1450 templjev, ki so posvečeni večinoma bogu Živa. Iz vseh strani Indije romajo tja verniki, katerih je okrog 220 milijonov. V drago okrašenih templjih in v veličastnih procesijah slave in časte s silno versko navdušenostjo svoje bogove. O, kako osramote ti paganski romarji nas — mlačne katolike!

Vsak narod ima svoje bogove

In jih po svoje časti. Tam v južni Ameriki, v Patagoniji in na Ognjeni zemlji, so nekateri divji indijanski narodi, o katerih niso vedeli, kako je njihovo verstvo. Toda v novem času so učenjaki preiskali tudi tiste narode ter so našli, da kakor drugi tudi ti časte svoje velike duhove, to je svoja — božanstva.

Ruski boljševiki.

Bili so na svetu paganski narodi, ki so strašno zatirali druge vere, a svojo

so branili, n. pr. Rimljani ob preganjanju krščanstva za dobe rimskih cesarjev. Tudi mohamedani so hudo zatirali krščanstvo, a svojo vero so branili in drugim usiljevali. Edino ruski boljševiki nimajo nobene vere in ne Boga. Ti ne branijo nobene vere, pač pa vse preganjajo, najbolj pa katoliško in pravoslavno. Njihov namen je, zatreti vse vere in ruski narod spraviti v popolno brezboštvo. Cerkvam in samostanom so vzeli vse dragocenosti, vse zlate in srebrne posode. Vzeli so vse imetje in sploh vse, ker premoženje verskih občin je zdaj državna last in cerkve so prepuščene vernikom le začasno proti visoki najemnini. Porušenih ali zaprtih je pa bilo do leta 1927 vseh verskih poslopj 3384. Umorjenih je bilo doslej 31 šofov, 3906 duhovnikov, 1962 redovnikov in 3447 sester. Na stotine pa jih je umrlo po silnem trpljenju v pregnanstvu, zlasti na Soloveckih otokih.

Na severu Rusije v Belem morju so Solovecki otoki ali Solovki. Tu je že več stoletij star samostan s cerkvami in okrog 230 menihi. Znan je bil tudi kot znamenita božja pot. Boljševiki so menihe izgnali, dragocenosti izropali, in samostan izpremenili v strahotno ječo. Metropolit Antonij poroča v pismu kenterburijskemu nadškofu, da je na teh otokih interniranih in zaprtih več kot 50.000 ljudi, med njimi mnogo škofov, duhovnikov, menihov, katoliš-

Po vsej Slov. Štajerski se godi povest, ki bo v bodoče izhajala v „Slov. Gospodarju“!

kih in pravoslavni. Vsi jetniki morajo pri slabi hrani opravljati težka dela. Uiti je skoraj nemogoče, ker boljševiki pri tem izrabljajo gladno okoliško prebivalstvo. Če kdo prižene nazaj živega begunca, dobi 5 pudov pšenične moke, če pa pripelje ubitega, dobi 2 puda ržene moke. Za jetnike so upeljane tri stopnje kazni. Prva stopnja, da ga zapro zimski čas v stolp. Druga, da mora po noči delati. Tretja stopnja je v tem, da zapro za celo zimsko noč oblečenega le v eno srajco in mu na vsaki dve uri ulijejo na glavo mrzle vode. Redki so, ki bi preživeli to strašno mučenje. Tako poroča med drugimi metropolit Antonij.

V prvi polovici tekočega leta so prirejali po celi Evropi protestne shode proti zverskemu preganjanju boljševikov. In kaka je posledica tega? Evropske države, n. pr. Italija, Anglija i. t. d. sklepajo trgovske in tajne pogodbe z boljševiki. Kaj preostaja nam pri takih razmerah? Nič drugega kot pošiljati pred božji prestol goreče molitve, da bi se skrajšalo to grozno stanje. Vprašal sem pravoslavnega meniha, kaj misli, kdaj bo konec tega stanja v Rusiji. Odgovoril je, kadar bode Bog hotel. Tak je položaj! Trenutno pa ni upati, da bi se razmere obrnile na bolje. Letos mesca novembra je že 13 let, ko dobivamo iz Rusije le žalostna poročila: preganjanje vere in vernikov, zapiranje in podiranje cerkva, vedne

usmrčitve, uničenje zakonskega in družinskega življenja, strašna demoralizacija mladine, vedno bolj rastoča beda itd. . . . Vse to mora napolnovati srce vsakega pravega kristjana in Slovana z veliko bridkostjo. Kaj storiti? Ljubi človek, če si pravi kristjan; dragi slovenski mladenič, ljuda deklica slovenska, če imaš v srcu živo krščansko in slovansko zavest, moli ob vsaki priliki doma ali v cerkvi molitev na čast sv. Tereziki ali žalostni del svet. rožnega venca ali litanije lavretanske ali Srca Jezusovega na namen, da bi Bog rešil slovansko Rusijo brezbožnih boljševikov. Gospodi, pomiluj! Kriste, pomiluj! Da blagovoliš smirit vragov cerkvi, tebja molim, usliši nas!

★

Žive priče.

Dosedaj so v letu 1930 prejeli izplačano zavarovalnino 1000 Din brez vsakega odbitka sledeči celoletni naročniki »Slov. Gospodarja«:

1. Dne 2. IV. 1930: Franc Kopše, delavec-najemnik, Ormož.
2. Dne 23. IV. 1930: Franc Dobnik, kmet, Sladka gora št. 12, p. Šmarje pri Jelšah.
3. Dne 25. IV. 1930: Jožef Pihlar, posestnik, Čermeljensak, p. Št. Lenart v Slov. goricah.
4. Dne 2. V. 1930: Plavčak Ignáč, posestnik, Tlake 11, p. Rogatec.
5. Dne 18. VI. 1930: Zemljič Franc, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu.
6. Dne 27. VI. 1930: Baloh Miha, posestnik, Založe 41, p. Polzela.
7. Dne 8. VII. 1930: Marija Gominjšek, posestnica, Megojnice, p. Griže pri Celju.
8. Dne 14. VII. 1930: Simon Bračič, posestnik, Vrhloga pri Slov. Bistrici.
9. Dne 19. VIII. 1930: Jože Munda, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu.
10. Dne 27. VIII. 1930: Jožef Elbl, posestnik, Osek št. 123, p. Sv. Trojica v Slov. goricah.
11. Dne 10. IX. 1930: Alojz Heric, posestnik, Staranovavas, p. Križevci pri Ljutomeru.
12. Dne 1. X. 1930: Franc Mohorko, posestnik, Stogovci št. 40, p. Ptujška gora.
13. Dne 4. X. 1930: Anton Marhat, posestnik, Gornji Dolič - n. Mislinje.
14. Dne 14. X. 1930: Žnider Vinko, posestnik, Gavci, p. Šmartno ob Paki.
15. Stramec Anton, Orlica št. 10, pošta Ribnica na Pohorju.

Do tega dne, ko to pišemo, jih je torej 15 onih nesrečnih, ki jim je v preteklem letu pogorela stanovanjska hiša, a so kot celoletni naročniki prejeli podporo 1000 Din. Ako kdo še zdaj ne veruje, naj jih vpraša, navedli smo natančen naslov.

Kaj boste storili?

Pred vsem, sami bodite celoleten naročnik. Od zgoraj naštetih so bili

Najzanimivejši človek med razbojniki Štajerske: „Guzaj“. Povest o njem bo izhajala v „Slov. Gospodarju“.

trije, ki so se lani prvokrat naročili na »Slov. Gospodarja«. Nekateri pa so že od nekdaj bili stalni naročniki. Važno pa je tudi to, da one, ki niso še naročeni, pridobite za to, da se naročijo; Opozorite jih na ugodnosti, ki jih nudi »Slov. Gospodar«, ki je poleg tega najcenejši tednik. Naj res ne bo hiše, kamor ne bi zahajal »Slov. Gospodar«! Prijatelji našega lista — na delo!

*

NOVICE

Novega bana smo dobili. Dravska banovina je dobila novega bana v osebi dr. Dragotina Marušiča, odvetnika v Ljubljani, ki je bil vodilna osebnost bivše Puceljeve samostojne kmečke stranke. Novi ban je rodom Goričan in star 46 let.

V postelji so ga našli mrtvega. Dne 1. decembra je na Slemenu ob Dravi hlapec Jožef Malek natolkel z bičnikom po glavi tovariša Pretola. Brez vidnih poškodb na glavi so našli Pretola v postelji mrtvega. Malek se je že sam javil orožnikom.

Za Dijaško kuhinjo in mariborsko bogoslovje je daroval p. Janez Sterbak za vsako po 100 Din. Bog plačaj!

Vlomilci na delu. Drzni vlomilci so udrli v noči v trafiko Josipa Weingerl pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in odnesli: 4 pare čevljev, 7 sukenj, 800 Din in še drugo v skupni vrednosti 5000 Din.

Vlom. Neznani vlomilci so vlomili v vinogradniško hišo g. dr. Schwarza v Gresovčaku pri Ljutomeru. Odnesli so posteljnino, obleko ter cigarete. — Škoda znaša nekaj tisočakov.

Grobnice celjskih grofov v Marijini cerkvi v Celju so odprli.

Hiša zgorela. V noči od 29. na 30. m. m. je zgorela v Št. Ilju pri Velenju na Ložnici hiša, katero so imenovali lju-dje »vila Verko«. Hiša je bila začasno prazna in požar je nastal iz doslej nepojasnjene vzroka.

Smrt najstarejšega moža Šaleške doline. Pondeljek dne 24. novembra smo položili v Šmartnem pri Velenju v črno zemljo Lovrenca Miklava ali Nemčevega očeta, ki je nas v 93. letu svoje starosti kar nenadoma zapustil. Zanj je leta je bil slep, pa z molitvijo si je krajšal čas in vse trpljenje vdano prenašal. Bil je v svoji mladosti šmarski mežnar in cerkveni ključar. Mir njegovi duši!

Smrtna kosa. V pondeljek dne 1. decembra je umrl v mariborski bolnici v obče spoštovani in priljubljeni gospod Alojzij Dvoršak, sodarski mojster v Jadranski ulici 23 v Mariboru. Pokojnik je bil izredno spreten in dober sodarski mojster. V mladosti je delal po raznih državah in je peš prepotoval skoro ce-

lo srednjo Evropo ter se vedno izpopolnjeval v svoji stroki. Po raznih državah je dobil nebroj priznanic, diplom pa tudi zlatih kolajn v priznanje za svoje krasno in lepo izdelavo. Bil je znan daleč po Slovenskih goricah kot prvovrsten sodar, pa tudi kot človek poln veselja in humorja. Letos je začel bolehati in po celoletnem mukepolnem trpljenju je izdihnil svojo blago dušo, previden s tolažili sv. vere v 60. letu svoje starosti. Zapušča ženo in štiri otroke, ki so še nepreskrbljeni. Naj mu bo zemljica lahka! — Na tem mestu se tudi rodbina Dvoršakova najlepše zahvaljuje strankam vseh treh občinskih hiš v Jadranski ulici, ki so mu kupile krasen nagrobni venec, kakor tudi vsem za izraze sožalja!

Velik požar. V noči dne 27. novembra je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Mihaela Herica in Katarine Šijanec v Sovjaku pri Sv. Juriju ob Ščavnici. S poslopjem vred je še zgorela krava, 3 svinje in poljedelsko orodje. Požar se je razširil vsled vetra na sosedna poslopja in je pogorela vinska klet posestnika Janeza Kocuvana v Sovjaku in stanovanjska hiša Janeza Senčarja. Celotna požarna škoda znaša 40.000 Din. Požrtvovalni gasilci so požar po trudapolnem delu omejili.

Prerokovanje za letošnjo zimo. Iz Pusterske doline na Tirolskem poročajo, da so ustrelili tamkaj letos že drugega belega volka. Pojav belih vol-

Naročite pravočasno, da do-bite 32 strani obsegajočo božično številko!

kov razlagajo tirolski kmetje kot znak za izredno mrzlo zimo. Leta 1928 je bil ustreljen v Gossensassu beli orel. Kakor znano, je bila zima 1928—29 izredno ostra po celi Evropi. Ali tiči v tej veri priprostega naroda kaj resnice ali ne, dejstvo pa je, da so zapustili letos volkovi v vseh deželah, kjer se pojavljajo, izredno rano svoja skrivališča in so se približali človeškim bivališčem. Posebno iz Poljske prihajajo poročila, kako se pojavljajo letos volkovi v celih gru-čah in so že napravili med domačimi živalmi mnogo škode. V Bosni ogrožajo volčja krdela bolj samotne kraje in trgajo kmetom ovce. Ker so se torej te roparske živali, ki se bližajo človeškemu bivališču le tedaj, če jih prisili k temu glad, tako hitro prikazale, verjame priprosti narod na izredno ostro zimo. Sicer se je izkazal letošnji november z izredno toploto; a tudi pred pasjo zimo 1928-29 je bila mila in lepa jesen.

Usodepolna šala. Med pojedino na gostiji v poljskem kraju Opalin je potegnil eden od gostov iz žepa ročno granato in jo je hotel vreči skozi odprto okno med klicom: »Živel novoporočeni par!« Granata je zadela ob okvir na oknu in se je razletela na sredini med gosti. Metalca granate je raztrgalo na drobne kose, trije drugi povabljeni so bili tako močno ranjeni, da so umrli med prevozom v bolnico, 10 oseb je bilo le lažje zadetih.

O Božiču bo 8 strani božične priloge in 8 strani slik!

Jajca kot vstopnice. Tudi na Angleškem morajo plačevati lastniki kina zelo visoke davke. Plačilu davkov se skušajo Angleži po možnosti izogniti. Posestniki kinogledališč v Tonbridge Wells so obšli mestno davščino na ta način, da so sprejemali kot plačilo za kinovstopnice jajca. Otrok je plačal vstopnino z enim jajcem, odrasli na zadnjem prostoru s tremi jajci. Vsak poseben sedež je stal eno jajce več. Zna ta način nabranimi jajci so lastniki kin dobro trgovali in izkupili lepe svote. Oblast je stala pred zagonetko, kako bi spremenila kinodavek na jajca. Slednjič se je poravnal spor na ta način, da je mestni davčni urad davek na kino predstave znižal in so tudi prenehale jajče kino vstopnice.

Hotel imenovan po večkratnem morilcu. Po celem svetu je znan že bolj priletni Francoz Landru, ki je bil poročen najmanj osemkrat, a je vse svoje žene zadavil in sežgal. Kot večkratnega živalskega morilca so ga v povojnem času obsodili na smrt in obglavili. Po obglavljenju Landruja so drveli ogledovat njegovo vilo v bližini Pariza, v kateri so bili izvršeni zločini, radovedni Amerikanci. V najnovejšem času je prišlo nekemu podjetniku na misel, da je preuredil vilo v hotel »Landru«. In res ta naziv je pripomogel hotelu do najboljšega obiska, ker so sobe že od dane daleč v naprej. Bogatini romajo v to prenočišče, da bi tamkaj prenočevali in okušali potresljaje strahu.

V Londonu so zdijvali sloni. Običajna sijajna parada, ki je že stoletja in stoletja v navadi pri ustoličenju novega londonskega župana, se je vršila tudi letos, ko je imel gospod Neal priseči pred nastopom svojega mesta kot župan. Med slavnostnim sprevedom so korakali tudi trije udomačeni sloni, ki so se vedli popolnoma krotko, dokler niso opazili pred seboj nagačene leve figure v naravni velikosti, ki so je nosili študenti. Pri pogledu na to figuro, o kateri je menil, da je njegov dedni sovražnik iz džungle, je eden slonov hipoma zdijval in se zagnal proti množici; druga dva sta mu sledila. Strah je nastal med preplašenim ljudstvom, katerega je bilo do milijona po ulicah; mnogo žensk se je onesvestilo in bile so pohojene od množice. Predno so zamogli podivjane živali ukrotiti, je že bilo okrog 50 ljudi poškodovanih, meo gi prav resno.

Svoboda delavstva v Rusiji. S paradami, govori, pompom in gledališkimi predstavami je obhajala sovjetska Rusija 13. obletnico, odkar je prišel na vladno sovjetski režim. Obenem se je ta dan proslavljala tudi petletnica, odkar sedi na ruskem »prestolu« — diktator Stalin. Da si bo ljudstvo bolj zapomnilo ta znameniti dan, je vlada odredila, da se da vsakemu mestnemu delavcu kot priboljšek k njegovi običajni dnevni porciji živeža še pol funta črne- ga kruha. A še neko drugo »darilo« je dala vlada delavstvu ta dan. Objavila

Božična številka bo obsegala 32 strani! Novoletna številka bo prinesla lep koledar!

je namreč v svojem službenem listu: »Izvestia« strog odlok, ki napravlja delavce za nekake državne sužnje. Odlok namreč pravi, da delavec ne sme spreminjati po svoji volji svojega mesta, ampak da mora na vsak način ostati na svojem delu za nadaljnji dve leti. Tistega, ki bi se temu ne pokoril, čaka kazen, da se ga bo poslalo na prisilno delo v kako oddaljeno pokrajino in bo obenem tudi ločen od svoje družine. Delavstvo je zdaj takorekoč militarizirano, pod strogimi predpisi, ki so enaki vojaškim. Tistim, ki so brez dela, ne bo dovoljeno, bivati v mestu, in stalni naval kmetskega ljudstva v industrijska središča bo strogo kontroliran. Tisti kmetje, ki bodo želeli dobiti delo v industriji, se bodo morali registrirati pri posebnih uradih v svojih mestih ali vaseh, in šele, ko bodo poklicani od osrednjega urada, bodo smeli priti v mesto. Pod omenjeno kontrolo bodo spadale vse vrste delavstva. Izvzeti ne bodo niti inženirji, niti drugo vodilno tehniško osebje. Vsakdo, ki odkloni delo, ki se mu odkaže, smatra se dezertjerjem.

Oporoka, ki je bila razodeta v sanjah Farmer James Chassen iz severoameriške države Karolina je napisal l. 1905 oporoko, v kateri je zapustil celo svoje premoženje najljubšemu — tretjemu sinu. Po nekaj letih je Chassen težko obolel in je čital v bolezni iz sv. pisma. Pod vtisom prilik sv. pisma se je stari James skesal, je sklenil, da bo preduragal oporoko in razdelil svoje imetje na enake dele med tri sinove. Napisal je nov testament in ga dal med dva lista sv. pisma in ju zalepil. Chassen pa ni zaupal skrivnosti druge oporoke nikomur. Po njegovi smrti so našli prvi testament in na podlagi tega je prešlo njegovo premoženje na tretjega sina. Dokaj let za tem se je prikazal pokojni oče v sanjah enemu izmed razdeljenih sinov. Ta je videl prikazen očeta, ki je potegnila iz žepa na suknji sveto pismo in mu ga izročila molče. Sanje so se ponovile tri noči zapored. Nato je poiskal sin v stari razklopotani omari sv. pismo, ki je bilo očetova last, in je začel listati po knjigi. Po dolgem iskanju je zadel med dvema zalepljenima listoma na kuvertu z napisom: »To je moja zadnja volja. Odpreti pred pričami.« Drugo oporoko je priznalo sodišče in trije bratje so si razdelili očetovo zapuščino na enake dele med seboj.

Amerika dobila prvi oklopni bojni aeroplan. Po dolgotrajnem preizkušanju se je posrečilo v Ameriki dogotoviti bojno letalo, ki je obdano od oklepov, katerim ne morejo škodovati krogle strojnih pušk. Poskušnje vožnje z novim letalom, ki je velika pridobitev za vojne svrhe, so se dobro obnesle.

Žetev v ogenj. Pšenični farmerji Argentine so sklenili, da bodo en del letošnje pšenične žetve sežgali, mesto da bi jo odposlali v mesta. Ta sklep je protest napram izjavi železniških družb, da je znižanje prevoznine po železnicah izključeno.

Tri dni se boril z morjem. Neka ribiška ladja iz Kalifornije v Ameriki je nedavno opazila na odprtem morju plavajoč hlood, ki se ga je oklepalo člo-

DOBRO manufakturno BLAGO

kupite po najnižjih cenah pri

M. E. SEPEC

Maribor

Grajski trg 2

1922

veško bitje. Ko privozijo zraven, najdejo že napol nagega in napol mrtvega človeka. Povedal je, da mu je ime Greve in da se je nahajal v tem položaju že tri dni, ko se je v viharju potopila njegova ladja, neki tovorni parnik, ki je vozil les. K sreči je tedaj še ujel kos bruna, ki se ga je oklepal skozi tri dni; dasiravno je med tem časom parkrat omedlel, vendar ni izpustil rešilnega bruna. Valovi so skoraj vso ob leko strgali z života, bruno, ki so ga premetavali valovi, pa mu je povzročilo nešteto ran; koža na koncu prstov je bila obdrgnjena skoraj do kosti. A vendar pa je Greve vzdržal kljub svoji starosti; je že namreč stari oče.

Najvišje mesto na zemlji je mesto Potosi v Boliviji v južni Ameriki in sicer 4050 m visoko. Mesto La Paz z 79.000 prebivalci v Boliviji je 3630 m visoko. Cuzco v Peru je 3380 m visoko, mesto Puno v isti državi celo 3860 m. In Quito, glavno mesto v Ecuador, leži 2850 m visoko.

Pravilnična palača indijskega maharadže (kneza). Indijski maharadža iz Tripure je dal berlinskemu stavbeniku nalog, da mu pozida palačo, ki bo stala 500 milijonov Din in ki bo gotova v osmih letih. Stavba bo opremljena s pravilničnim razkošjem. V notrajnosti palače bosta dve dvorišči z bazeni in razven teh bo še kopalna dvorana. V enem delu stavbe bo nastanjen harem, ki bo obstojal iz 12 oddelkov in vsak od teh bo imel 4 sobe. Vsak oddelek bo služil v stanovanje po eni izmed knezovih žen. Notrajnost gradu bo prevlečena z marmorjem, stene s svilo. Ta bajno bogati indijski maharadža je star komaj 24 let.

Kamele bodo nanosile material za zgradbo hotela. V oazi v afriški puščavi Sahara gradijo baš sedaj hotel. Vse kovinaste dele nove stavbe, okna, vrata, pohištvo in opremo bodo prinesle kamele. Vsaka kamela nese na hrbtu 100 kg. In vsaka karavana bo na potu 25 dni. Le opeko bodo napravili v puščavi. Istotako bodo prinašale kamele celo prehrano, ker je vsako drugo dovoljno sredstvo izključeno.

Pajčevina je koristna. Na jesen ne žanjemo in ne zbiramo samo poljskih pridelkov, ampak tudi pajčevino. Fini mehaniki, ki izdelujejo občutljive instrumente za znanstveno merjenje, se namreč na jesen preskrbe s pajčevino. Pajke ulove in jih zapro za 3 do 4 dni v prazne škatljice od vžigalic. Nato te škatljice odpro in pristavimo k škatljici svinčnik ali kaj podobnega kot lestvico, po kateri pajk prav hitro spleza do vrha. Če pa se hoče spustiti na tla, mora začeti presti svojo nit, ko pa začne presti, ovija delavec nit hitro na mal žičnat okvir. Včasih naprede eden sam pajk toliko niti, da jo delavec lahko navije na 20 okvirjev, skupaj do 100 m dolžine. Potem pajka izpustijo. Na ta način puste presti kakih 10—12

pajkov svoje niti, potem ima pa mehanik zopet dovolj blaga za eno leto. Pajčevino rabijo za mikroskope, za daljno gledanje in za geometersko orodje, zato, ker nobena druga nit kakor pajčevina ni tako občutljiva za vročino, mraz ali za pasno. Pajčevina ostane vedno, kakor je in zato je najbolj pripravna za najbolj natančno merjenje.

Popravilo. V 47. številki »Slovenskega Gospodarja« je bilo pomotoma napisano: Dr. Janko Leskovec, pravilno pa je: Dr. Janko Leskovec, je otvoril pisarno v Rogatcu.

Najnovejše vesti o sijajnih priznanjih, katere so hvaležni kupci poslali tovarniški hiši ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, zopet dokazujejo, kako koristno je zahtevati veliki ilustrirani letni cenik, predno se kupi ure, zlatnino in srebrnino. Tudi naši bralci dobe ta lepi cenik popolnoma brezplačno, ako ga zahtevajo od tt. Suttner. Tvrdka pošilja žepne ure že od 44 Din naprej, budilnike od 49 Din in ure zapestnice od 98 Din itd. vsa takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Naše žene in dekleta se vedno iznova pripravljajo, da je za njihovo zdravje vendar najboljše, če uporabljajo za nego telesa in lepote higijensko čiste in temeljito delujoče Elsa proizvode lekarnarja Fellerja. Za kožo: Fellerjevo pomado za zaščito lica in kože »Elsa-krema«, 1 lonček 12 Din. Za lase: Fellerjevo Elza Tannochina pomado za rast las, 1 lonček 12 Din. Za naprej poslanih 40 D se dobi 2 lončka pomade brez vseh daljnih stroškov. Fellerjeva Elza mila zdravja in lepote in sicer: lilijino-mlečno milo, lilijino kreme milo, rumenjarkovo, glicerinsko, boraksovo in katranovo milo ter milo za britje, 5 kosov v poljubni izbi 52 Din, če se denar naprej pošlje, sicer 62 Din s povzetjem pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

*

Policija in ponarejeni bankovci.

Leta 1854 se je zgodil v Berlinu ta le slučaj, ki nam kaže, da je bila policija sama pospeševalateljica ponarejanja — bankovcev:

Omenjenega leta je živel v Berlinu izurjen litograf (ki je znal črtati v kamenite plošče najfinejše risbe za tisk) Gottlieb Berner. Nekega jutra je čital v »Vossische Zeitung« oglas: »Išče se izurjen litograf za izvedbo prav težavnih nalog. Več je zvedeti v uredništvu lista.«

Berner se je podal v uredništvo, kjer so mu povedali, da oddaja službo bivši odvetnik Kleber, ki stanuje v tej in tej berlinski ulici. Litograf je še poizvedoval pri Kleberjevih sosedih, na kakem glasu da je ta gospod in je slišal o istem le samo dobro in priporočljivo.

Advokat in litograf sta se kmalu osebno spoznala in Berner je zvedel, za kaj da gre pri v oglašu omenjeni težavni nalogi. Kleber mu je pripovedoval najstrožje zaupno, da namerava pustiti Amerika v Berlinu tiskati svoje bankovce, ker so tukaj najboljši litografi. Zadeva pa mora ostati tajna, ker Združenim ameriškim državam bi nikakor ne bilo po godu, ako bi se zvedelo, da jim tiska denar majhna Prusija. On, Berner bi urezal v kamen za tisk bankovcev potrebne plošče in prejel seve za to kočljivo delo prav znatno nagrado. Da se pa bo on Kleber kot zastopnik Združenih držav prepričal na lastne oči o njegovih litografskih zmoglj-

stih, naj izgotovi Berner najpoprej za preizkušnjo plošče za tisk enega pruskega bankovca za pet tolarjev. Ako se mu to brezhibno posreči, bo pri njem stalno nameščen in kar najbolje plačan. Odvetnik in litograf sta se pogodila pod obljubo obojestranske molčečnosti. Kedo ni molčal, to je bil litograf, ki je zaupal celo skrivnostno zadevo svoji ženi. Boljša polovica se je zaletavala tako dolgo vanj, dokler se ni podal na policijo in je povprašal tamkaj za dober nasvet policijskega ravnatelja g. Stieberja. Ravnatelj je bil ves v ognju, ko mu je nekaj pošepnilo, da je baš sedaj prilika, da se lahko proslavi z izsleditvijo družbe ponarejevalcev. Sklenil je z litografom zapni dogovor, naj le lepo pripravi vse plošče za ponarejanje pruskih pettolarskih bankovcev. Ko bo pa enkrat imel vse pripravljeno za tisk ameriškega denarja, pa bo padla policija po Kleberju. Aretacija advokata bo vrgla njemu kot policijskemu poveljniku in ovaduhu Bernerju bogato nagrado ter priznanje na najvišjih mestih. Litograf je moral ravnatelju obljubiti, da ga bo točno obveščal, kako in v koliko napredujejo priprave glede ponarejanja.

Minulo je nekaj mesecev in litograf se je zopet oglasil na policiji. Pripovedoval je gospodu ravnatelju, da so plošče gotove in je treba samo pričeti s tiskom, za kar je treba tiskarskega stroja. Kleber mu je že dal denar za stroj. Gospod ravnatelj se je globoko zamislil in se spomnil, da ima berlinska policija čisto nov stroj, katerega je zaplenila pred dobrim letom ponarejevalcem bankovcev. Radi odkritosrčnosti lahko obdrži litograf advokatov denar, od policije pa bo dobil takoj tiskarski stroj, kar se je tudi v resnici zgodilo.

Par dni za tem je pokazal Berner svojemu delodajalcu in policijskemu ravnatelju na eni strani z vso natančnostjo ponarejeni pruski pettolarski bankovec. Radi sijajno prestale preizkušnje je bil vesel advokat in vodja policije. Ravnatelj je naročil litografu, naj še izvrši potvorbo na drugi strani. Ko bo v teku tisk ameriških dolarjev, potem bo posegla vmes policija in po aretaciji prideta mastna nagrada, odlikovanje in seve še povišanje v službi.

Tudi tisk druge strani pruskega tolarja je uspel najboljšo.

Ko je bilo vse pripravljeno za tisk ameriških dolarjev, jo res obkolila policija skrivnostno tiskarno in vse zapečatila ter zastražila. Ko so pa hoteli zagrabiti advokata Kleberja, ga ni bilo nikdar nikjer. Celi dve leti je bila Prusija preplavljena z najboljšo ponarejenimi pettolarskimi bankovci, katere je tiskal advokat brez vednosti litografa in jih razpečal, ko je delal Berner priprave za tisk ameriških dolarjev. Advokata ni izsledila policija, ker je bil bolj na straži nego litograf, in gospod policijski ravnatelj. Ubogi šef policije! Ni prejel ne priznanja, ne nagrade, ampak dekret za upokojitev, ker je dal sam vodji ponarejevalske družbe tiskarski stroj in čakal z aretacijo tako dolgo, dokler niso bili vsi ponarejeni bankovci v prometu!

Gospodarska obvestila.

Živnorejska zadruga za Slov. gorice pri Sv. Lenartu v Slov. gor vabi s tem vse svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 14. decembra 1930 ob osmih dopoldne v prostorih g. Aubla pri Sv. Lenartu v Slov. goricah z običajnim dnevnim redom. Načelstvo vabi vse člane, da se občnega zbora za gotovo udeležijo, ker so na dnevnem redu važni razgovori za povzdigo živnoreje, posebno mlekarstva in svinje reje.

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. (Nameravana ustanovitev mlekarke zadruge. Razdelitev nagrad za olupšanje kmetskih domov.) Dne 30. novembra po prvi sv. maši se je vršil gospodarski sestanek v križevski šoli. Glavni govornik je bil gospod Franc Krištof, mlekarški strokovnjak iz Ljubljane. Ker se namerava ustanoviti tukaj mlekarška zadruga, se je razpravljalo na tem sestanku o živnoreji in zlasti o mlekarstvu. Udeležencev je bilo krog 30. Zdravilišče je zastopal sam ravnatelj gospod dr. Šter in gospod župan Šentjunc. Izvolil se je pripravi odbor za ustanovitev mlekarke zadruge. V ta odbor so bili izvoljeni gg.: dr. Šter, ravnatelj zdravilišča, Novak, ekonom zdravilišča, Verk, župan okolice Slatine, Hermaus, župan Sv. Trojice. Sklenilo se je, da se ta sestanek nadaljuje v nedeljo dne 14. decembra in to dvakrat dnevno in sicer zjutraj po prvi sv. maši in popoldne po večernicah. Interesenti kmetskega napredka, takrat pridite! Takoj po sestanku je gospod ravnatelj razdelil nagrade, katere je dne 27. julija 1930 razpisala zdraviliška komisija za olupšavo kmetskih domov v bližini zdravilišča. Prvo nagrado v znesku 1500 Din z diplomom je dobil gospod Verk, posestnik in župan okolice Slatine, drugo v znesku 1000 Din sestre Prahove v Irju in tretjo v znesku 500 Din gospod Vrečko, posestnik, Ceste. Gospod ravnatelj se je izrazil, da bo v bodoče zdravilišče še bolj gledalo nato, da se čim bolj dvigne kmetski stan, zlasti pa, da se zboljša gospodarsko stanje v okolici zdravilišča in bo v to svrhu prihodnje leto razpisanih več nagrad kot letos. V tem oziru se je izrazil tudi zastopnik zdraviliške občine.

Stroj za pogozdovanje. Pri Syracuse v severoameriški državi Newyork rabijo stroj za pogozdovanje, ki opravlja mehanično sajenje drevesc. Pogozdovnemu stroju strežeta dva moža, a stroj sam izkoplje luknjo za mlado rastlino, jo usadi in potenta zemljo okrog sadike. S strojem je mogoče naenkrat saditi dve vrsti drevesc. Sadike pridejo v zemljo na razdaljo 2 metrov. Novoizumljeni stroj za pogozdovanje bo delo sajenja mladih drevesc revolucioniral, ker odpade zelo veliko ter drago plačanih delovnih moči.

*

Vprašanja in odgovori.

G. S. v št. V.

Kupili ste srečko pri beograjskem zastopniku, ki vam ni dobitka izplačal v denarju, ampak poslal nove srečke, katere ste pa vrnili. Sedaj ni nobenega odgovora na vašo pismo.

Odgovor:

Ako bi bil dobitnik večji, bi se splačalo kaj napraviti, tako pa vam dru-

Krasne kodre

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potjenju dosežejo dame in gospodje brez škarij kodralk s Hela-Kodralom. Tudi najlepši bu-bikopf se polepša s Hela, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na črnu in denarju, pospešuje rast las. Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po uporabi obilo onduliranih kodrov krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. — **Dr. Nic. Kemeny, Košice H.,** poštni predal 12/228, Čehoslovaško. 1294

gega ne moremo svetovati, kakor da kupujete srečke v Sloveniji, saj jih ima Zadruga gospodarska banka ali Go-lež v Mariboru. Tvrčki v Beograd pa pišite priporočeno, če vam ne pošlje dobitka, da boste objavili v slovenskih listih, da ta tvrdka dobitkov ne izplačuje.

V. P. iz Rogaškega ekraja:

Davek na šmarnico je za sedaj določen tako le: v letu 1930 5 para, v letu 1931 10 para in v letu 1932 15 para. O 5 Din davka na trs nam ni prav nič znano.

J. L., Hajdina.

Obrnite se v svoji zadevi na cerkvene slikarje: Horvata, Maribor, ali Zoratti, Maribor.

J. M. v P.

Nekdo pri nas trosi vesti, da bo davek na jabolčnico in sicer tako kakor na vino.

Odgovor:

Ta nekdo je nakupovalec vaše jabolčnice, ki jo na ta način poceni dobiva. Dober jabolčnik stane danes 3 Din 1 l, to je 12 kron. Pa tudi več. Zelo verjetno je, da bo v bodoče šla cena še kvišku, da bo povprečno stal 3—4 Din 1 l. Ako ni nujno, ni treba prodajati prekupcu! — O trošarini na jabolčnik od strani države ne bo nobenih sprememb. Glede banovinskega proračuna pa ne vemo ničesar, kake davščine bo vpeljal. Upati je, da na jabolčnico ne! Gotovo pa ne bo smel biti tak kakor na vino. — Vaša pripomba, da je treba 1 kg koruze dati za 1 škatljico vžigalic, da torej kmetski pridelki nimajo cene, je žal strašno resnična! Kmet mora postati organiziran prodajalec svojih pridelkov. O tem boste slišali na občnem zboru Kmetске zveze v Mariboru kaj več.

Št. L. v D.

Imam parcelo v najemu nad 20 let in zdaj so mi prepovedali privatno cesto do nje, ali je to mogoče? Kako naj si pomagam?

Odgovor:

20letni najem in uporaba tuje ceste še ne opravičuje nadaljnje uporabe. Priposestvuje se pravica še le čez 30 let. Da ste cesto popravljali, je bilo le v vašo korist, ker, kakor sami trdite, druge ceste niste imeli. Pa tudi po pravljanje ne opravičuje nadaljnjih voženj. Treba se bo torej mirnim potom poravnati, če tudi proti odškodnini za nadaljne vožnje. Če pa ta način

ne bi uspel, imate pravico, zahtevati potom sodišča, da se Vam nakaže prisilna cesta, katero bo sodišče določilo, seveda proti odškodnini. Svetujemo pa Vam, da se sodnije izognete, ker je to draga stvar. Kaj pa je z najemodajalcem in kako stališče on zavzema, pa niste navedli, kar bi bilo potrebno. Je mogoče on tam vozil že pred vami in koliko let?

Popravek pri odgovoru v zadnji številki našega lista: Carina na uvoz železnih grabelj ni znašala 1300 Din, — ampak le 130 Din. Tiskarski škrat misli, da gre pri carini vse v tisoče.

★

Pokončavanje sadnih škodljivcev.

Gospodarske prednosti.

Napredek v tehniki in industriji v boju za obstoj, sili tudi sadjerejca, da skuša doseči enakomeren in čim najvišji pridelek iz sadonosnikov.

Cilj sadjerejca ne bodi le v količinskem pridelku — ampak v tem, da s kvalitativnim sadjem poveča svoje donose. Saj leži toliko kapitala v našem drevju, da bi bil največji greh, če tega kapitala ne dvignemo in na ta način ne izboljšamo gospodarskega stanja. Geslo sadjerejca naj ne obstoja le v sajenju drevja, ampak v prvi vrsti v pravilnem negovanju istega. Samo na ta način bo sadjarstvo postalo važen faktor našega narodnega premoženja in našega gospodarskega blagostanja. Sadni pridelki danes ne predstavljajo več luksuznih predmetov, ampak so postali važen eksportni faktor našega kmetijstva.

Praktično pokončavanje drevesnih škodljivcev je doseglo še le v zadnjem času toliko važnost, da lahko danes govorimo o gospodarskem boju proti škodljivcem. Ta boj proti škodljivcem sega sicer daleč nazaj, vendar zamoremo še le danes govoriti na podlagi velikanskega napredka v tehniki in dolgoletnih izkušenj na tem polju, o modernem načinu pokončavanja raznih drevesnih škodljivcev. Prej ali slej mora tudi v sadjarstvu priti do tega, da se pokončavanje in boj proti sadnim škodljivcem vrši splošno, bodisi tudi na podlagi zakonskih predpisov. Samo skupno delo v boju proti škodljivcem lahko privede do zaželenih uspehov. Marsikateri kmetovalec in sadjerejec je sicer mnenja, da pomeni uspešen boj proti škodljivcem denarno obremenitev, katere ne bi mogel prenesti. To mnenje je napačno, ker ga lahko zastopa le oni, ki do sedaj še ni podvzel nikakih korakov v boju za pokončavanje sadnih škodljivcev, ali pa pokončavanja samega ni v pravem času vršil. Velikanska razlika v kakovosti pridelkov pri doslednem izvajanju zatiranja škodljivcev je očitvidna in se ne da utajiti. Kdor je z zanimanjem opazoval skrbno gojene nasade, je sigurno opazil razliko med gojenim in zanemarjenim drevjem. Gladka skorja, sočnata zelena barva listja, večja odpornost proti raznim boleznim so vidna

znamenja skrbno gojenih nasadov. — Vpraba modernih sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev v pravem času mora privedi do uspehov.

Pri zatiranju škodljivcev moramo razlikovati zimsko in poletno dobo. — Najvažnejša doba za zatiranje raznih vrst škodljivcev našega sadnega drevja je sigurno zimska, oziroma čas po odpadanju listja do spomladi ko drevje zopet požene. V tem času se namreč drevo nahaja v takozvanem sočnem miru, vsled česar je mogoče uporabljati pri zatiranju in pokončavanju drevesnih škodljivcev močnejša in bolj koncentrirana sredstva, brez nevarnosti za poškodbe na sadnem drevju samem.

Najvažnejše sredstvo je in ostane kakor smo že omenili v prejšnjem članku, papirnati pas za lovljenje: »Rekord«. Za škropljenje sadnega drevja imamo na razpolago razne vrste drevesnih karbolinejev ter bi opozarjali še posebno na drevesni karbolinej »Bolk«, znamka: mrtvaška glava, s katerim škropimo v 10% primesi z vodo celotno drevo enakomerno tako, da so vsi deli drevesa enakomerno poškopljani. Škropljenje nam daje gladko skorjo, pokončuje vse vrste škodljivcev, ki se nahajajo pod skorjo s svojimi zalegami. Ako je drevje močno napadeno po raznih škodljivcih, ga škropimo dvakrat in sicer ob pozni jeseni in v zgodnji spomladi.

Pokončavanje drevesnih škodljivcev pa je tudi preko poletja, ko je drevo v bujnem razmahu listja in sadu, neobhodno potrebno, vendar je potrebno, da se zatiranje vrši takoj, kakor hitro smo opazili škodljivce, ker le na ta način preprečimo hitro razmnožitev.

Na vsak način odsvetujemo uporabo raznih drevesnih karbolinejev v poletnem času, tudi v slučaju, da jih najbolj razredčimo.

Za pokončavanje živalskih drevesnih škodljivcev v poletnem času, posebno n. pr. krvave, listne uši ter kaparja, imamo med ostalimi sredstvi takozvani »Olanigan«, katerega pridenemo v 5—10% vodi in nato drevo škropimo s tekočino. To poletno sredstvo ne škodujel listju in tudi ne razvijajočemu se sadju ter ga lahko uporabljamo z uspehom tudi v vrtovih.

Skrbna nega sadnega drevja v zimskem in poletnem času nam bo ohranila drevje zdravo in donesla obilen pridelek.

Prihodnjič bomo nadaljevali z opisi raznih škodljivcev sadnega drevja ter načinom njih najuspešnejšega zatiranja.

Navodila na razna vprašanja bomo objavljali v našem listu. J. V.

GOSPODINJSTVO

Ena glavnih čednosti gospodinje je točnost, katero naj pokaže v vseh svojih opravilih.

Dobra gospodinja vstaja prva ob rani uri. Le tako je mogoče, da se vsa potrebna dela dovršijo o pravem času.

Zajutrak naj bo točno ob določeni uri na mizi. Družina se bo požurila, da tudi ona opravi svoje jutranje delo točno do ure, ker ve, da čaka prazen želodec polna skleda. Šoloobvezni otroci ne smejo radi netočnega zakasnelega zajutрка oditi tešči na mnogokrat dolgo pot v šolo, kjer ostanejo morda še preko opoldne ob samem kruhu, ker to le škoduje njih zdravju. Ravno tako ne smejo zamuditi pouka. Šola pač ne more upoštevati netočnosti matere, otrok je kaznovan, izgubi veselje do šole, zanemarja učenje ter si tako škoduje za celo življenje. Kdo drugi je temu kriv, kakor netočnost.

Ali zvečer: do poznega mraka so delavci pri delu, nato opravijo še po hiši vse delo, potem pa še celo uro in dalje čakajo večerje, lačni, počitka potrebni, posedajo naokoli.

Taka hiša, kjer gospodinja ne pozna točnosti, pač težko dobi delavce, ker si vsakdo misli: če moram jaz začeti točno s solncem, naj se nam točnost vrne od strani gospodinje s pravočasno — hrano.

Gospodinja! Bodi ti s svojo točnostjo prav v vsakem oziru vzgled družini, ker samo tako smeš zahtevati od nje točno izvrševanje njej odkazanega dela.

Dom.

Prvi pogled na hišo in njeno okolico nam jasno razodeva, kakšni so njeni prebivalci, ali se ponaša ta dom z nemarno ali vzorno gospodinjjo, z dobrim ali slabim gospodarjem.

Zanemarjena in razkopana streha, poševni kozolci, razrušena gospodarska poslopja, pajčevine cele plahte, orodje razmetano po vseh kotih in uma zanem dvorišču, ki je ena sama gnojna jama, ob deževju pa jezero gnojnice, neočiščena živina — vse to ni razveseljiv pogled. Pred pragom kupi sme ti, umazani škafi, prazna okna brez prijaznih cvetlic, vse to ni nič vabljivo in obotavlja prestopimo prag te hiše.

Ves drugačen utis napravi dom in naj si bo še tako skromen, kateremu gospodari dober gospodar in gospodinja vzorna gospodinja. Ni potreba zidanih poslopij in z opeko kritih streh. Tudi lesena hišica z zakrpano slamnato streho* je prikupljiva in vabljiva. Pospravljeno dvorišče, orodje lepo v redu vsako n asvojem mestu, pri hiši redu vsako na svojem mestu, pri hiši ograjen vrtiček, na snažnih okencih kravt, rožmarin — povsod red in snaga. Kako blagodejno upliva vse to na naše oko, kar vabi in prosi: vstopi in odpočij si!

Odlašano delo.

Imamo nekega zelo hudobnega hišnega škrata, ki se zove: odlašano delo. Kakor hitro smo mu dovolili vstop v hišo, se ga ne iznebimo zlahka. Dobro vemo, kje sedi ta škrt, bodisi na vrtu, v žitnici, kleti ali kakšni omari. Ali plaho se ga ogibamo, še celo s pogledom, in če se nam vrine slučajno v naše misli, se tudi teh skušamo kolikor mogoče hitro otresti.

In vendar je ta škrt velik škodljivec: uničuje orodje, pokvari žito ali pi-

jačo, razjeda obleko ter jemlje blagoslov dnevnemu delu.

Tega škrate ne prežene nobeno zagovarjanje, ne kolomanov žegen, niti kadilo. Tudi ni priporočljivo čakati, da se umakne sam iz hiše. Čim dalje časa ostane, tem neprijetnejši postaja.

Za odstranitev tega škrate pomaga samo eno sredstvo: Korajžno se ga je treba lotiti ter s krepko roko vreči iz hiše.

Flancati ali cvrti krapl.

Štiri jajca raztepi v skledi z vilicami, prideni 8 žlic dobre sladke ali nekoliko kisle smetane, 2 žlici stolčnega sladkorja in ščep soli ter raztolči vse to skupaj še nekoliko. Temu dodaj ¼ do 1 liter bele pšenične moke, premešaj s kuhaličnico, nato pa mesi testo na deski ali mizi tako dolgo, da je gladko. Pusti testo ¼ ure na hladnem počivati, razvalaj ga za ½ cm na debelo, razreži z nožem ali koleščkom na dlan velike pravokotnike, zareži prst na široko od spodnjega in zgornjega roba podolgem tri zareze, potegni nastale testne trake križem skozi zareze ter cvrti te krapiče v vreli masti, da zarumene. Še tople potresi s stolčnim sladkorjem.

Poparjeni orehovi štruklji.

Iz 1 litra pšenične moke, malo soli, 1 jajca in mlačne vode vdela gladko testo za štrukelj. Pusti testo počivati ½ ure, med tem pa pripravi sledeči nadev: ½ litra zmletih orehovitih jedrc prepraži par minut na 1—2 žlicah masti ali masla, prilij toliko mleka, da nastane gosta kaša ter pusti da zavre. Shladi to zmes ter primešaj 1—2 jajca.

Testo razvalaj in raztegni prav na tanko, pomaži z nadevom, zavij, razreži na 2 pedi dolge kose ter speci na pločevini ali v peči kakor kruh. Vsak kos razreži na 4—5 delov, zloži v skledo, prelij z osoljeno vrelo vodo, tako da stoji voda za prst preko štrukljcev, ter pusti pokrite par minut stati. Nato vodo odlij, štrukeljce pa prelij z vročo zabelo.

Svečni madeži

se odstranijo iz obleke zelo enostavno. Pod madež in na madež položi čist pivnik ali časopisni papir, nato pa gladi čez s toplim gladilnikom (pegleznom). Ko se pokaže madež skozi papir, postavi na čisto mesto in to tako dolgo, da madež popolnoma izgine iz blaga. Vsled toplote gladilnika se svečna kaplja raztopi, papir jo pa vsrka.

*

Cene in sejska poročila.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejm dne 5. 12. 1930 se je pripeljalo 172 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari eden po 90 do 100 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 250 do 350 Din, 5—7 mesecev stari 400 do 450 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 800 do 1000 Din, 1 kg žive teže 10—12 Din, 1 kg mrtve teže 14 do 15 Din. Prodalo se je 80 komadov.

NAŠA DRUŠTVA Prosveta, narodnost, država.

Iz govora dr. Hohnjeca na občnem zboru Prosvetne zveze smo objavili del o krščanski osnovi prosvetnega dela. Danes prinašamo iz drugega dela njegovega govora glavne točke:

Slovenstvo — jugoslovanstvo.

V krščanskem pravcu so naše organizacije vršile vzgojo mladine cela desetletja. Ni to bila protinarodna ali brezdomovinska vzgoja, kakor so nas natolcevali listi, ki so zle volje. S tem, da smo mladino vzgojevali po načelih katoliške morale, nikakor nismo, kakor zagotavlja Pij XI., trgali otrok od telesa in duše naroda, ampak smo jih vzgojili na najpopolnejši način tako, da so svojemu narodu kar največ ko-

1004/4

ristili. Da, iz naših organizacij so izšli tisti, ki so našemu narodu največ koristili. Izšli so razumni gospodarji in skrbne gospodinje, ki jim je pripadala velika naloga in briga, da ohranijo slovensko zemljo našemu narodu. Izšli so mladeniči in mladenke, ki so bili prešinjani socialnega mišljenja ter so se udejstvovali v socialnem delu. Iz naših organizacij so se polnile vrste tistih, ki so stali na braniku slovenstva. Zgodovina našega življenja v zadnjih desetletjih pred svetovno vojno je neovržen dokaz za to. Kar je bilo takozvanega svobodomiselnega svetovnega naziranja, se je povečini vdinjalo gospodujočemu nemštvu ter je nemškutarilo po šolah in uradih, le majhen del takih ljudi je ostal zvest svoji narodnosti, pa niso imeli ali dovolj svobode ali pa možnosti, da bi v narodnem smislu delovali. Naše prosvetne organizacije so bile glavne trdnjave slovenske narodne zavesti in narodnega odpora proti prodirajočemu tujstvu. Tvorile so tabor, o katerem se je moglo po vsej pravici reči: V tem taboru je Slovenija.

Vršeč to svojo veliko nalogo, so naše organizacije bile obenem najmočnejše barikade jugoslovanstva na severu njegovega ozemlja. Duševni oče našega ljudskega prosvetnega dela

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Sin nesrečnega grofa je bil po svojih lastnostih očetu nepodoben. Bil je ponižen in odkritosrčen, kar je obljubil storiti, je tudi izvršil. Svojo mačeho je ljubil nad vse, saj mu je bila edina opora v življenju. Bil je prav nežnega čustvovanja. Prej je bil živahen in vesel, po očetovi smrti pa mu je legla tiha žalost na srce. Nikdar ni mogel pozabiti tistega trenutka, ko se je poslovil od očeta v tisti ozki, žalostni celici, odkoder so potem njegovega roditelja odvedli v smrt. Prej je poznal očeta kot krepkega, lepega, ponosnega moža, polnega življenja, sedaj pa je bil blede, upadel, osivel, v obraz so se mu začrtale globoke gube.

Vzel je slovo od njega za vedno — proklet je sedaj tudi on, izbrisan iz deželne knjige, brez premoženja! Tudi na zunaj je ožigan kot sin

51

izdajalca, nositi namreč mora okoli vratu rdečo vrvico, s katero je zaznamovan kakor Kajn!

Krutost tedanjega časa ga je obsodila, da je moral prisostvovati najstrašnejšemu prizoru: po najvišji odredbi je moral prisostvovati usmrčenju svojega očeta. Ta strašni prizor je pustil v njegovi nežni duši neizbrisne sledove. Spomin na ta krvavi dogodek se mu je vtisnil za ves čas življenja kot najhujša boleost, ki jo je moral nositi v srcu.

Vse to je vplivalo na nežno dušo plemenitega mladeniča tako silno, da mu je vzelo veselje do sveta. Mlado obličje je bilo vedno resno in smeh je na njem zamrl. Postal je tih, najrajši je bil sam ali pa v družbi svoje dobre mačeh.

Vlada ni pustila mladega Tatenbaha z vida, dala ga je v šole, katere je dovršil z najboljšim uspehom. Milostno je plačala stroške šolanja iz premoženja, ki ga je zaplenila očetu. Celo tako naklonjeni so bili gospodje notranje avstrijske vlade, da so dovolili leta 1675 otožnemu Antonu celih 50 gld., da more v počitnicah iz Gradca potovati v Admont, kjer bi naj v družbi očetov benediktincev lažje pozabil na žalostno usodo svojega očeta.

Mladi Anton se je iz lastnega nagiba odločil

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

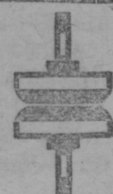
Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

škof Anton Martin Slomšek se je dvigal ne samo nad pokrajinstvo, ki je delilo Slovence na Štajerce, Korošce, Kranjce in Primorce, marveč se je v svojem od vzvišenih idealov živečem duhu visoko povzpел preko tedanjih državnih mej do bratov Hrvatov in Srbov na jugu. O njegovem odličnem jugoslovanskem mišljenju pričuje med drugim leta 1851 ustanovljena Bratovščina sv. Cirila in Metoda. Škof Slomšek je prvi udomačitelj ciril-metodijske ideje med našim ljudstvom, ideje, ki je versko posvečenje in najvišja smotrnost jugoslovanske in vobče slovanske ideje.

Od naših velikih buditeljev in voditeljev smo se naučili naše slovenstvo skladno družiti s širjim in višjim jugoslovanstvom. Smatrali smo od nekdaj to spojitve kot organsko rast, ki je označena s tem, da ohrani vsak ud svojo bitnost in posebnost ter vrši svojo nalogo, vsi pa vzajemno delujejo k skupnemu cilju. Ko so nekatere stranke in struje začele predstavljati jugoslovanstvo kot nekakega moloha, ki žre lastne otroke, pri čemer bi se bilo bati, da najmanjši, to je slovenski, pride prvi na vrsto, je naše ljudstvo takšno tolmačenje odklonilo. Dobri Slovenci, to je Slovenci z lastno narodno kulturo, ki mora rasti in napredovati, ter s široko in napredujočo ljudsko prosveto, v zvezi z dobrimi Hrvati in dobrimi Srbi tvorijo dobre Jugoslovane. Takšno je bilo od nekdaj naše jugoslovansko pojmovanje, in z zadovoljstvom moremo ugotoviti, da je naše pojmovanje skladno s pojmovanjem in težnjami sedanje vlade.

Ptuj. Prosvetno društvo Ptuj priredi v nedeljo dne 14. decembra ob treh popoldne v mestnem gledališču gostovanje mariborskih študentov, ki vprizorijo dve novi igri, ki v Ptujju še nista bili igrani. To sta: Maks Mell: »Igra apostolov« in Heinz Steguweit: »Veseli trije kralji«. Mariborski študentje, ki so se nam že predstavili s Timmermansovo »Igro o svetih treh kraljih«, so znani kot dobri igralci. Zato naj nihče ne zamudi te vprizoritve. — Vstopnina običajna: 10, 8, 6 in 3 Din.

Polzela. Kamen do kamena... Čas, v katerem živimo, zahteva celih ljudi. In naloga katoliške ljudske prosvete je, da vzgoji mladi rod v duhu krščanstva in narodne zavednosti. Dati mora mladim splošno izobrazbo in zavest moči organizacije. Ker je izvršitev tega odvisna od primernih društvenih prostorov, je naša dolžnost, da v tem idejnem hotenju katoliške mladine po svojih močeh pomagamo in hočemo tudi v javnosti propagirati idejo graditve Katoliškega prosvetnega doma na Polzeli. Častno predsedstvo in častni odbor tvorijo: Ivan Jodl, župnik in duh. svetovalec, Fran Hirsche, župnik v pok. in duh. svet., Josip Tiršek, Franc Sevnčnikar, Franjo Košec, Anton Kolšek, Franjo Horvat, Vinko Zagoričnik, Ivan Rojšek, Franc Fužir, Filip Beloglavec, Alojz Likek, Jakob Hrovat, Franc Satler, Jakob Novak, Jožef Tavčer, Marija Bizjak, Anton Stefančič, Alojz Predovnik, Tomaž Kok, Terezija Uratnik, Jernej Kolšek, Martin Kunst, Franc Turnšek, Franc Molis, Franc Okorn, Antonija Košec.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo vabi na svoj redni letni občni zbor na tretjo adventno nedeljo dne 14. decembra, popoldne po večernicah v župnišču. Spored: poročila odbornikov in preglednikov, potem volitev novega odbora. Društveniki, pokažite svojo zavednost s tem, da se gotovo vsi udeležite običnega zbora! Bog živi!

Gornjigrad. Katoliško prosvetno društvo v Gornjem gradu daje na znanje, da ima svoj redni letni občni zbor za preteklo poslovno leto 1930 v nedeljo dne 14. t. m. popoldne po večernicah pred kaplanijo. K obilni udeležbi vabi odbor.

DOPISI

Štrigova. V noči dne 27. 11 se je vršil v našem kraju spet pretep, značilen za današnjo mladino, ki se tolikokrat poniža pred svetom. Ob tej priliki je prav slabo skupil gostilničar Alojzij Zdravec, hoteč ščititi begunce, ki so se zatekli k njemu iz hiše Ignacija Oletič iz Banfi, kjer so se fantje sprli med seboj. — Že zadnjič smo omenjali o izseljevanju ljudi iz prenapolnjenih zagorskih in medžimurskih krajev v izpraznjene pokrajine bogatega Srema in Slavonije. Število žrtev bele kuge postaja vedno večje. Radi pomanjkanja delovnih moči preti opustošenje teh krajev. Zato se je ustanovila na spodbudo Zadružne zve-

v Zagrebu Hrvatska gospodarska štedionica v Vinkovcih. Zadruga je prevzela skrb za kolonizacijo izpraznjenih krajev. Zbrani so že podatki o zemljiščih, ki so na prodajo. Sedaj je treba samo posameznikov iz prenapolnjenih hrvatskih krajev, ki bi prevzeli vodstvo onih, ki so pripravljeni za izseljevanje. To delo bi najlažje in najuspešneje izvršila naša hrvatska duhovščina. — Prošlega tedna se je spet vršilo takozvano »klečanje«, to je češčenje izpostavljenega Sv. Rešnjega Telesa. Po božnost se je obhajala v priljubljeni cerkvi sv. Oremuša (Jeronima). Ta cerkva, ki dviga na prekrasem hričku svoja dva prenovljena stolpa med oblake, je naravnost kras cele Štrigove. Mikavna lega te kapelice privabi vsakega tujca v svojo notranjost, kjer ostrmi nad krasoto, ki mu jo nudi kapelica bivšega samostana oo. pavlinov. Krasni baročni oltar in stare, še popolnoma ohranjene freske ga nemudoma popeljejo v njeno preteklost. Svečanost se je končala z rimsko procesijo, ki je silno priljubljena med tukajšnjim ljudstvom.

Razvanje pri Mariboru. Pretečeni pondeljek je imel občinski odbor svojo proračunsko sejo. Občinske doklade na državne davke in na trošarino ostanejo iste kot v tekočem letu, to je 50%. Zlasti velike so postavke za šolo, za vzdrževanje cest in ubožno skrbstvo. — Napovedani celodnevni kmetijski tečaj se bo vršil začetkom januarja, nakar se Razvančani že sedaj opozarjajo. Spored bo nad vse pester in zanimiv. — Električna razsvetljava se bo napolnila v tukajšnjo osnovno šolo. — V soboto dne 29. novembra sta se poročila Trnjak Konrad in Koren Ivanka. Da bi bila srečna in zadovoljna!

Št. Peter pri Mariboru. Pouk na kmetijski gospodarski šoli pri šolskih sestrah se je že pričel. Zeleti bi pa bilo še večjega obiska, saj je vendar tudi dekletom treba primerne izobrazbe. Saj je sam veliki Slomšek dejal: »Ne pustite deklet brez potrebnega nauka, rekoč: Čemu je treba dekletom šola, saj ne gredo na vojsko!« Dekletom je šola bolj potrebna kot fantom, toda drugačna mora biti, kakor za mladeniče. Ne bo dobrih gospodinj. Ne poštenih žen, ne pametnih in skrbnih mater, tudi ne bo srečnih hiš. Žena tri vogle drži, in dobre žene se težko dobi, ako dekleta pravega poučenja nimajo. — Stolp podružnice na naši Gorci je popravljen. Sedaj dobi še uro. Pa treba bi bilo še zunanjšino cerkve popraviti, tedaj bo pa res lepo na Gorci. — Dobili smo vsled razširjenja deške osnovne šole novo učno moč in sicer v osebi gospoda Andreja Mesariča. Da bi nam dobro vzgajal naš mladi rod!

Vsak mesec

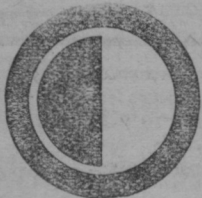
Din 13-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13-

Naročajte

! Tiskarna sv. Cirila,
Maribor. Koroška 5

za duhovski stan, s čimer je popolnoma soglašala njegova mačeha. Tako je mogel najbolje skrbeti za lastni dušni blagor, pa tudi za dušni mir svojega nesrečnega očeta.

Posvetno veselje ga itak ni nikdar mikalo, prezgodaj je okusil grenkobo življenja. V srcu je čutil zoprnost zoper strasti, kojih žrtev je bil njegov oče, pa tudi naravno odpornost zoper tiste ljudi, ki so deloma iz slabih nagibov in iz sovraštva povzročili težko usodo očeta. Hoteč se umakniti s sveta, je šel leta 1677 v cistercijski samostan v Runi pri Gradcu. Med tihimi samostanskimi zidovi sredi temnih gozdov je našel mir in zadovoljstvo.

Dne 19. majnika 1678 je položil v roke opata Candida slovesno obljubo kot redovnik, a še le leta 1685 je bil posvečen v mašnika.

Ko je položil slovesno obljubo kot redovnik, mu je opat odvzel rdečo vrstico. Bil je ganljiv prizor za vse navzoče. Mladi pater Anton je bil blede, saj je še vedno čutil težo spomina na nesrečnega očeta.

Anton Tatenbah je pozneje postal župnik v Libohu pri Gradcu, nazadnje pa je bil prošt v Strassengu, kjer je umrl dne 20. novembra 1718.

Kdaj je umrla njegova mačeha, kronika ne

pove, vsekako ni dolgo živela, ker je vedno bolehal vsled silnih udarcev, ki so jo zadeli. Bržkone je ostala pri svojem pastorku, kjer je edino našla tolažbo.

Mesto dedščine za Antona Tatenbaha je plačala vlada samostanu v Runi dolgove v visokosti 16.722 gld.

In pravici je bilo zadoščeno!

Rod Tatenbahov ni izumrl. Leta 1847 se imenuje grof Tatenbah kot pruski konzul v Jaffi. Še leta 1788 živel sta v hiši z imenom Lugeck v Gradcu dve stari gospodični Tatenbah. V juliju leta 1905 je bil nek Tatenbah nemški izredni poslanik v Maroku v Afriki.

Na nesrečnega grofa Erazma Tatenbaha spominja tudi Tatenbahova ulica v Mariboru. Znameniti Freihaus, ki je služil nazadnje kot vojašnica, je moral zginiti, da se je dobil potreben prostor za razširjenje Glavnega trga in zidanje novega državnega mosta čez Dravo.

V samostanu v Runi, ki ima vinogradna posestva tudi v župniji Sv. Anton v Slovenskih goricah, je shranjen mašni plašč, ki so ga rabili še leta 1805. Ta plašč je napravljen iz tistega plašča, ki ga je imel grof Erazem Tatenbah na dan obglavljenja. Nosil ga je njegov sin — duhovnik

— Lepo vreme imamo, tako da bomo vso delo lahko izvršili, da bomo po zimi lahko pri topli peči sedeli ter sadove dela in truda uživali!

Svečina. Dne 23. novembra smo obhajali v Svečini lepo slovesnost. Ob velikanski udeležbi ljudstva, domačinov in tujcev, je slovesno blagoslovil presvetli gospod pomožni škof dr. Ivan Tomažič nove orglje. Orglje je napravil znani orglarski mojster gospod Josip Brandl v Mariboru. Orglje so res v vsakem oziru dovršeno delo in delajo čast njenemu mojstru.

Gornja Sv. Kungota. Že dolgo ni naša težko preizkušena obmejna župnija videla take poroke, kot sta jo imela Marijina otroka blagi Tomaž Petek in Lizika Toso, prvi iz Marijine mladeniške, ona pa iz dekliske družbe. Med pritrkavanjem zvonov sta šla v slovesnem spremstvu Marijine družbe v cerkev, kjer je pred velikimi cerkvenimi vrati pozdravila voditeljica Dekliške družbe Marija Brus nevesto družbenico tako prisrčno, da navzočih nobeno oko ni ostalo suho. Po prekrasnem pozdravu sta šla ženin in nevesta k Marijinemu družbenemu oltarju, da si pri svoji duhovni materi Mariji še izprosta Materin blagoslov, nakar je sledila poroka. Po slovesni sv. maši sta oba poročenca pred veliko množico vernikov molila še pred Marijinim oltarjem, potem pa pred oltarjem presv. Srca Jez. Na gostiji ni bilo ni pihacev ne piskačev ne mehačev, in vendar se je gostija veličastno izvršila. Udeležila sta se gostije dva gospoda duhovnika, svečinski gospod in domači župnik. Božje Srce vaju podpiraj s svojo milostjo, da dočakata še diamantno sv. poroko!

Gornja Sv. Kungota. Tukaj je umrla dne 27. novembra gospa Ivana Pahernik, posestnica na Kozjaku. V nedeljo dne 30. novembra se je vršil pogreb ob ogromni udeležbi ljudstva, pogreb, kakoršnega se redko vidi tu pri nas. Cerkevni pevci so na grobu dovršeno odpeli lepo pesem »Jaz sem vstajenje in življenje«, ki vliva žalostnim in potrtem srcem čudovito tolažbo, težka je sicer ločitev, a tem veselejše bo svidenje! Rajna je veliko trpela že dalje časa in si je vice že na tem svetu odslužila. Prejela je pogostoma sv. zakramente ob večkratnem napadu. Duši pokojne Ivane Pahernik želimo večni mir in pokoj tam pri božjem Srcu, domačim in sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Sv. Anton v Slov. goricah. V Brengovi je umrla dne 25. novembra povsod priljubljena in nad vse skrbna kmetica gospa Ivana Rojs. Dosegla je visoko starost 87 let. Vedno je bi-

la dobrodušna, imela je odprto srce in roke do vsakogar, za kar so se ji tudi vsi znanci in prijatelji skazali hvaležni s tako obilnim obiskom pri pogrebu. Daj Bog pokoja blagi duši! — Dobri pogrebci so tudi darovali v spomin na njo za novo bogoslovje 230 Din. Hvala jim lepa! — Takoj v sredo dne 26. m. pa je za večno zatisnila oči druga prijateljica vseh župljanov, gđc. Rozina Pernatova. Vse svoje življenje se je žrtvovala, da je mogla postreči drugim. Kuhinja in sploh celo gospodinjstvo v Tušakovi hiši je slovelo baš radi njenih pridnih rok. Pogreb je vodil njen sorodnik kanonik dr. Makso Vraber iz Maribora. Sploh se je njenega pogreba udeležilo številno Pernatovo in Tušakovo sorodstvo, kakor tudi veliko število njenih antonskih prijateljev. V plačilo za njen trud so tekle solze v cerkvi ob ganljivem govoru kanonika dr. Vraberja ter ob odprti Tušakovi grobnici na domačem pokopališču. Bog ji še plačaj v družbi svojih!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Kdor je zrel za nebesa, tistega Bog pokliče k sebi. Tako pravijo ljudje in prav imajo. Tako se je zgodilo, da je dne 1. decembra nenadoma preminula gospa Anika Farkaševa, znana daleč naokoli po svoji dobroti in radodarnosti. Rečeži bližnje in daljne okolice se bodo jokali, ko bodo zvedeli, da dobre Farkaševe matere ubogih ni več med živimi. Kje bodo našli drugo njej enako po usmiljenju in milosrčnosti. Pač težko, težko jo bodo našli. Blaga pokojnica je z zdravim ženskim nagonom tako dobro kakor malokdo doumela, da je bistvo krščanske vere ljubezen. Ona je bila polna ljubezni do svoje družine in sploh do vsakega človeka. Sovraštva njeno srce ni poznalo. Še posebno je bila usmiljenega srca do revežev in bolnikov. Siromaki so hodili k njej kakor k svoji dobri materi, iskat tolažbe in pomoči. Toda sedaj si je odšla po plačilo za svoja dobra dela in solze siromakov jo spremljajo na tem potu, solze žalosti nad izgubo tolike dobrotnice. Mi pa ji ohranimo hvaležen spomin v molitvi in posnemanju njenih čednosti! Blaga duša, počivaj v miru!

Naši obmejni kraji so državni praznik uje-

Družinska pratika za leto 1931

s podobo Svete družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno po njej, ker je res nekaj prav praktičnega. 1350

Ženska brada

in nadležni lasje pod pazduho, na rokah in nogah se odstrani hitro z CITO-kuro. Posebno na obrazu in na nogah, ki jih pokrije e tanka svilena nogavica, vzbujaajo ti nadležni lasje neprijetno pozornost ter Vas mnogokrat spravljajo v zadrego. CITO odstrani rast neželenih las v par sekundah, garantirano brez bolečin in brez nevarnosti radikalno in za vedno. Gospa T piše: »Počutil sem srečno, odkar mi je CITO — sovražnik las uničil korenine za rast nadležnih las«. — Uporabljivo je tudi za gospode. Razira brez mila, brez vode in brez aparata. Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 25.—. **Dr. Nic. Kemény, Rešice D,** Postfach 12/M, 23 Čechoslovaček. 1294

dinjenja prav slovesno obhajali. V Gornjem Cmureku se je vršilo v nedeljo dne 30. m. m. slovesno razobešanje nove državne zastave pri obmejnem mostu v Gornjem Cmureku. Ob lepi udeležbi občinstva je spregovoril predsednik krajevnega odbora Narodne Odrbane gospod Mirko Cujnik, ki je v svojem govoru povdaruil velik pomen državnega praznika in pojasnil pomen treh barv naše trobojnice. Po navdušenem vzklikanju kralju in domovini in ob petju narodnih pesmi, ki jih je spremljal tamburaški zbor, je bila svečanost zaključena. Glavna zasluga za to slavnost gre pred vsem našim agilnim obmejnem organom fin. kontrole in orožništvu v G. Cmureku, ki so vodili priprave za to prireditve in nabavili zastavo na svoje lastne stroške. Odsek kraj. odbora NO v Gornjem Cmureku, ki deluje že eno leto pri Sv. Ani v Slov. gor., je priredil bakljado. Udeležba domačinov je bila velika. Manifestantom je govoril pred staro šolo g. učitelj Čeh Ivo. Govoril je tudi kaplan g. Al. Ciglar. Sprevedu je sledila množica z navdušenimi klici kralju in domovini. Obe šoli, župnišče, pošta in več drugih poslopij je bilo razsvetljenih. Dne 1. decembra so se manifestanti polnoštevilno udeležili sv. maše ter slovesnosti v šoli. Kakor na šolah, cerkvi in župnišču, so bile razobešene zastave tudi na poslopjih domačinov. Pri Mariji Snežni je bila šola na predvečer razsvetljena. Slovesne sv. maše in slavnosti v šoli so se udeležili vsi obmejni državni nastavljenici. Tovarna lepence v Sladkem vrhu je bila zastopana po gospodu ravnatelju in uradništvu. Tudi tu je bilo razobešenih mnogo zastav na poslopjih domačinov. Pri slavnosti v šoli so po slavnostnem govoru gospoda šolskega upravitelja Ferluge šolski otroci deklamirali več pesmi. Obilo priznanja je želo ubrano petje učencev.

Anton Tatenbah ob raznih prilikah, ko je opravljal slovesno daritev svete maše.

Da izpolnimo okvir, ki je v njem zasnovana naša povest, je še omeniti usodo kneza Vaclava Lobkovica, takrat vsemogočnega ministra cesarja Leopolda I., ki je bil takorekoč vodja celega sodnega postopanja zoper ogrske zarotnike. Ni bil sicer bogzna kakšen državnik, v upravi pa je bil izvežban, kot politik je bil nasilen, nezanesljiv in sebičen ter ni nikjer pustil izpred oči svojih lastnih koristi. In ravno v tem je bila njegova poguba. Kar je nekdaš štel v greh grofu Tatenbahu, to je tudi sam zakrivil: prelomil je zvestobo svojemu cesarju. Vladar ga je leta 1674 moral odpustiti ter ga je dal izgnati, ni pa dopustil, da bi ga postavili pred sodišče.

Zanima nas še usoda grofice Zrinjske.

Smrt njenega moža in brata in tudi grofa Tatenbaha jo je hudo potrla ter močno pretresla njeno živčevje. Trajalo je dolgo časa, dokler je nekoliko zopet ozdravela, popolnoma pa ne. Pred njenimi duhovnimi očmi so vedno bili blede

obrazi teh treh od nje tako ljubljenih oseb. V njenih ušesih je še dolgo časa brnel otožni glas zvonov, ki so zazvonili po obglavljenju grofa Tatenbaha.

Po daljšem času je morala zapustiti ječo na Schlossbergu. Spravili so jo v samostan karmeličank v Gradcu, kjer so ji odkazali tiho, ozko celico. Pokoriti se je morala strogim pravilom redovnic, zgodaj je morala vstajati, da se udeleži skupnih pobožnosti in molitev. V molitvi je našla edino tolažbo in mir svoje duše.

Njena nekdaš ponosna postava se je skrivila in upognila. Oko nekdaš tako žarno in živahno, je zgubilo svoj sijaj, njeni črni lasje so postali beli kakor sneg.

Tako so tekla leta. Ničesar ni zvedela s sveta, kaj se tam godi. Izpočetka ji je to bilo težko, sčasoma pa se je vdala tudi v to.

Opešale so njene moči, legla je na skromno ležišče, ki ga ni več zapustila.

Bilo je solnčno jutro meseca majnika, ko se je bližala njena zadnja ura. Mirno je ležala nekdaš tako nemirna grofica. Okoli nje so stale redovnice ter glasno molile.

Bledoba je bila razlita po obrazu umirajoče. Naenkrat pa ji prešine žarek veselja obraz. Še

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorandi, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, vecbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

o Mariboru, Koroška c. 6

Tudi šola v Lokavcu je bila na predvečer razsvetljena. Svečanosti v šoli so se udeležili domačini v lepem številu. Udeležba pri proslavah tega državnega praznika je pokazala, da se dviga v naših obmejnih krajih jugoslovanska zavest.

Ormož. Od 3. do 4. adventne nedelje, to je od 14. do 21. decembra, se bo vršil v župni cerkvi sv. misijon. Vsak dan trije govori.

Oglašja se pokore zvon,
naznanja sveti misijoni;
o reši dušo svojo!
Svari in kliče, vabi nas
njegov resnobno mili glas:
o reši dušo svojo!

Laporje. Že nekaj let sem doživljam, da se godijo v pozni jeseni ali v spomladi v lom pri nas ali v bližini. Posebno rado se to zgodi, ko je kje v bližini sejn. Tako so v noči na sv. Katarine dan prišli vlomilci na Križni vrh pri Laporju. Z žepno električno svetilko so posvetili pri posestniku Brglezu v hiško, kjer je prenočeval domači sin Karol. Niso si zato upali udreti. Poskusili so svojo srečo pri trgovcu Wutteju. Tam so se nadejali bogatega plena, saj je ta še le pred kratkim pripeljal v svojo trgovino precej zimskega blaga. Odvihali so pločevinasto rulo, pa se je prevrnila kangla za vratni z velikim hruščem, da so se domači zbudili in vlomilce prepodili. Prihodnji obisk je prejel posestnik Blaž Pobjaš. Tam so vrtali v steno, a so tudi s tem zbudili ljudi v hiši, tako da so vlomilci naglo odkurili. Še enkrat so poskusili pri dobri hiši Bogatinovi. Tu jim je žal bila sreča mila. Vdrli so v zadnjo hiško, kjer nihče ni spal, z drogovi odstranili križe v oknu in ugrabili, kar se je dalo v hiški dobiti, obleko in perilo. Ko je hišna gospodinja zjutraj videla vso škodo, se je tako prestrašila, da je zbolela. K sreči je kmalu okrevala. Vlomilci so bili trije.

Šmartinske Cirkovce. Tudi iz našega planskega kraja, kamor redno zahaja »Slov. Gospodar«, naj sporočimo dve novici. Prva je žalostna: Zapustil nas je častitljiv mož Jakob Lemež p. d. Sedovnik. Dočakal je lepo starost 60 let. Bil je vesele narave in zelo gostoljuben. Posebno ga je krasila ljubezen do sosedov. Vsled svoje delavnosti in varčnosti je posestvo za polovico povečal. Zvestemu našemu naročniku: Večni pokoj! Druga novica je vesela: Od Sv. Petra na Kronske gori je pripeljal Videmšekov Pongrac mlado nevesto Pavlo Vrhovnik na svoj dom. Poročencema obilo sreče!

Šmarje pri Jelšah. Naša dika in naš ponos je cerkev sv. Roka, ki je vredna, da si jo ogleda vsak Slovenec. Vsakogar imamo za

svojega ljubega prijatelja, ki za njo skrbi ali ji kaj dobrega stori. Med take prijatelje tudi spada vrli naš Tone Senoviški, ker je s sosedom Anton Grobelšekom že celih 32 let z vso vnemo in vzorno požrtvovalnostjo opravljal službo cerkvenega ključarja pri njej. Vsak romar in obiskovalec naše prelepe cerkve se rad spominja tihega moža, ki pa je vselej smehljaje postregel. Ker pa že ima mnogo križev na hrbtu in so mu opešale moči, se je odpovedal težavni odgovornostni službi. Ni mu ljuba hvala ljudi, zato pa mu samo želimo, naj mu Bog obilno povrne ter vrednega naslednika na njegovo mesto postavi.

Šmiklavž pri Šmarju. Hvala Bogu za tako jesen. Še pasemo in toplo nam je kakor v majniku. Bujno cvetejo marjetice in trobentice ter pridno delamo v vinogradih in sadonosnikih. Da bi si le zaslužili blagoslov božji! Saj je naš Šmiklavžek na dobrem glasu. — Milo so plakali naši zvonovi za svojim bantom I. Golčmanom, zdaj pa so se že nekoliko potolažili z darom 150 Din, ki so jim ga ob sedmini njegovi pogrebi zložili. Ker jih še tlači nekaj starega dolga in imajo popravljen stolpno uro, ki se sliši daleč na okoli, želijo prijatelji naše lepe cerkve, da se je dobrotniki spominjajo tudi še ob drugih prilikah in še posebno ob miklavževanju.

Kalobje. Tu se je poročil dne 24. novembra vrli mladenič Ojsteršek Franc iz Osredka z Horjak Liziko, posestniško hčerko iz Vodruša. Ker je bil dolgoleten cerkveni pevec, mu je pevski zbor izkazal čast z lepo podoknico na predvečer poročnega dne. Mlademu paru želimo mnogo sreče in božjega blagoslova!

Sv. Jurij ob južni žel. Štiri slučaje nagle smrti moramo beležiti v minulem mesecu. Na Vernih duš dan je bil pokopan Andr. Zalar, posestnik v Krajncih. Držal je za oje in tiščal voz nazaj. Pri tem ga je oje udarilo v trebuh s tako silo, da mu je pretrgalo čreva in je na posledicah tega kmalu umrl. Par dni po tem pogrebu je vsled mrtvouda zadet zapustil ta svet Mihael Jazbec, posestnik v Rifniku. Dne 18. novembra zvečer se je pa spet nenadoma preselil v večnost Anton Rozman, posestnik v Krajncih. Kot skrben in priden gospodar je zunaj delal. Ker mu je postalo nekoliko slabo, je odšel v hišo. Žena mu je šla pripraviti okrepčila. Prišedši k njemu v sobo, ga je našla že mrtvega. Bridka žalost je zadela vse tri rodbine. Četrty tragičen slučaj nagle smrti se je pa dogodil dne 28. minulega meseca. Neki R. iz Grobelnega je hotel tam v gostilni v pijanosti popiti za stavo še dva litra vina. Ni še vsega popil, je omahnil in se zgrudil na tla. Navzoči so, misleč, da je padel vsled pijanosti, ga zavlekli v šupo.

Kasneje so spoznali, da je mrtev, in zdravnik je mogel konstatirati smrt vsled preobilno zavžitega alkohola. Pri tej priliki apeliramo na merodajne oblasti, da posvečajo več pozornosti na tiste, ki dajejo čez mero alkoholnih pijač za pijanim ljudem. — Zgradba nove gospodinjske šole je toliko dogotovljena, da je pod streho. V prihodnjem letu se bodo stavbena dela nadaljevala. — Zadnja dva naša sejma sta bila za živinorejce prav slaba. Ker ni inozemskih kupcev, cene živini rapidno padajo. Ne gredo pa cene nazaj samo pri živini, ampak pri vseh kmetijskih pridelkih. Ker pa vse, kar mora kmet kupovati, n. pr. obleka, železo in razne druge potrebščine, ne gre vzporedno s cenami kmetijskih pridelkov nazaj, zato kmet upravičeno s strahom gleda v prihodnost. Nov način samopomoči so poskusili nekateri. Ker ne morejo rejenih svinj po primerni ceni prodati, bodo jih zaklali doma in meso prodajali po nekoliko nižji ceni kot mesarji. Pozdravljamo to misel in se priporočamo, da jo vzajemno podpiramo!

Brezije-Sv. Jurij ob južni žel. Kot zelo priljubljen vsakotedenski gost prihajaš, dragi ti »Slovenski Gospodar« tudi v našo okolico v precejšnjem številu. Upati je, da se bo z novim letom to število še pomnožilo. Kajti vsak čitatelj lista uvidi, kako koristen in potreben mu je v vseh slučajih. Marsikaj podučnega se brez vseh stroškov najde v njem, posebno pa še lanska nagrada v slučaju požara celoletnim naročnikom presega vse ostalo. — Življenje v naši občini je dokaj živahno. Predavnimi časi je glavna cesta, ki vodi iz Št. Jurja proti Blagovni, pripeljala popotnika v temo mogočnega gozda, ki je bil last nekdanjih slavnih gospodov graščine Blagovne. Tekom let pa je vse to izginito, ostal je le še majhen del grada z imenom Brezije, ki je pa zadnji čas postal priljubljeno šetališče nekaterih po poznih nedeljskih popoldnevih. Kakšne namene imajo te ženske?

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Spomenik v vojni padlih žrtev bo že skoraj dogotovljen. Odkritje istega bo najbrže v nedeljo dne 21. decembra. K svečanosti pride tudi č. gospod Bonač, vojni kurat iz Ljubljane. O morebitni spremembi še bomo poročali.

Rajhenburg. Mnogim še ni znano, da ima Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Rajhenburgu veliko knjižnico z okoli 400 lepimi knjigami, ki jih izposojuje ob nedeljah od pol 9. do pol 10. ure in od pol 12. do 12. ure v Slomškovem domu. Knjižnica ima knjige vseh slovenskih in tudi prevode svetovnih pisateljev. — Društvo je ustanovilo knjižnico, ker je vedelo, da je mnogo takih, ki bi radi čitali, a nimajo sredstev, da bi si kupili

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz misijonov »Mladostni navihane« postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

enkrat se je pokazala rdečica na njenem upalem licu in okoli usten ji je zaigral nasmehljaj. V očeh se je pojavil stari žar in nekdanja ognjevitost. Zdajci se dvigne s pomočjo redovnice, gleda nepremično pred se, nato pa stegne roke in reče s slabim glasom:

»Vidim te, mila domovina, kako si lepa! Svobodna se dvigaš, otrešla si se verig ter me vabiš v svoj objem. In vse vas vidim, ki ste dali življenje za domovino. Kako je radostna vaš obraz. Hitite mi naproti, da me sprejmete in odpeljete v domovino. Da, pridem, pridem, kako se veselim, da bom zopet z vami!«

Obraz umirajoče je prešinil odsev rajskega veselja. Hotela je še enkrat dvigniti roke, a padle so ji na postelj. Njeno telo se je sklonilo nazaj, še en zdihljaj — grofica Ana Katarina Zrinjska je za vedno odšla v zaželjeno večno domovino.

Tako je bila rešena grofica Zrinjska dolgoletnih muk.

Njen rod je ugasnil s slednjim grofom Antonom Zrinjskim, ki je bil tudi zaprt na Schlossbergu in umrl leta 1703.

Z rodbinama grofov Frankopanov in Zrinjskih sta izumrli za Hrvate dve domoljubni, močni slovanski plemeniti rodbini. Dosti so sto-

rili Zrinjski in Frankopani za domovino. Hoteli so osrečiti svoj narod ter ga dvigniti, da bi ga ogrevalo solnce svobode. Takrat pa še ni bil čas za to. Vsled tega so morali preliti svojo kri, a ta kri ni bila prelita zaman. Iz nje je vzklila po preteku pet polstoletij svobodna domovina, kakor so si jo želeli ti mučeniki. Dali so svoje življenje pod pritiskom tujerodne premoči in krutosti, zato pa živijo večno kot junaki v zgodovini slovenskega naroda.

In kakšna usoda je zadela grofa Thurna?

Mera njegovih hudodelstev je bila polna. Ovadili so ga kot sokrivca pri zaroti. Prišla so na dan pisma, ki jih je pisal Tatenbahu, odnosno prejel od njega. Tudi pogodba, ki jo je z njim sklenil v Freihausu leta 1668, je bila jako obtežljiva okolnost.

Bil je pozvan na Dunaj. Tam pa se je znal pokazati v taki luči nedolžnosti, da ga je cesar pustil na njegovo prošnjo na svobodi ter mu je celo dovolil, da sme dalje opravljati službo deželnega glavarja.

Imel pa je preveč hudobij na svoji vesti.

Obtožnica mu našteva več zločinov, katere je izvršil večinoma že v prejšnjih letih, kakor goljufije, krive prisege, krvoskrunstvo, umore.

knjig, ker so v sedanjih časih predrage. V društveni knjižnici si pa lahko vsak izposodi najzanimivejše knjige samo za boro članarino 12 Din letno. Zato vse, mlado in staro v Slomškov dom po knjige, da boste preskrbljeni z dobrim čtivom v dolgih zimskih večerih. Tu najdete te le vrste knjig: leposlovne, zgodovinske, revije, nabožne, mladinske, poezije, gospodarske in poučne. — Nujna je potreba, da dvignemo manj izobražene ljudi k večji omiki. In to se bo zgodilo le samo s knjigo. Zato, dragi, vzljubite knjigo in jo čitajte pridno! Dobra knjiga je toliko vredna, kot dober prijatelj! Sezite po nji! Bog živi!

Sv. Rupert nad Laškim. Strah v Sv. Petru! Aha, bo rekel marsikdo, ko bo bral ta naslov, ta pa nas hoče potegniti! Pa povem vam, da je šentpeterski strah bridka in gola resnica, o čemur se bote kmalu prepričali. Le poslušajte! Pred kratkim me opravek pripelje k Sv. Petru, čedni, sedaj krasno prenovljeni podružnici svetorupertske. Ravno se z dobrim možem iz vasi na potu proti njegovemu domu pogovarjava o veliki darežljivosti okoličanov in njih čutu za lepoto cerkvice, kar mi pogled obvisi na nekem velikem drevesu: drevo je bilo že golo, a na drevesu visi čuden sad visoko gori v vejah: čisto prava pravcata resnična poljska brana! Hočem se na glas načuditi, pa kar usta mi zapre, ko zagledam tudi še na drugem, blizu stoječem drevesu veliko poljsko brano. »Kakšna drevesa pa imate tukaj«, rečem začuden možu spremljevalcu, »da rodijo celo brane? Ali pa ste na Vrhu tako firbični, da se za kratek čas igrate z brana mi in jih mečete kar po drevesih? Ali pa so priletele iz kakega porušenega aeroplana ali cepelina?« Mož pa nekako plaho pogleda okoli sebe, češ, ali naju nihče ne posluša, potem pa reče skrivnostno: »Veste, tukaj pri nas na Vrhu straši že dolgo časa. Strah pride, seveda ne ob helem dnevu in ne sam, ampak gotovo v kompaniji, pride v temni noči in straši, da je joj! Večkrat se je spravil na vozove, odvil kolesa, jih zatočil po bregu navzdol do Reke (doline). Zadnjič mi je prevrnil težko sadno prešo, postavil klado na glavo, razbil stike; potem je spet zginil v drvarnico in začela se je cela kanonada na mojo hišo, streho in zide.« — »Ali nimate psa pri hiši, da bi naznanil prihod straha?« ga vprašam. — »O pes samo zavili«, odvrne mož, »ko zagleda straha ter beži, kar ga noge nesejo!« — Zmajem z glavo in rečem: »Ali nič ne storite, da bi tako porednega straha prijeli ali vsaj nagnali?« — »O pač, odvrne mož, »celo zadevo imajo v rokah orožniki, ali kaj, ko

so pa duhovi nevidni in se zmuznejo kakor kavra! Zadnjič smo videli v polmraku, kako je mimo hiše švignila kosa, a roke kosca, ki jo je nesel, nismo mogli zapaziti.« — »Vi sosed«, rečem nato spremljevalcu, »Verjamite mi, pri kosi bodete kosca straha najprej ujele! Dobro pazite zvečer na svoje kose; ko se začnejo premikati, zgrabite kerajžno za kosišče, pa se tudi kosec strah ne bo mogel izmuzniti!« — Mož je rekel vesel: »Hvala vam, bom tako storil; ko pa straha ujamem, pa vam poročam.« In šla sva.

— — —
Listnica uredništva. Sv. Jurij ob Pesnici: Dopisa, o katerem govorite, naše uredništvo ni prejelo in ga zato tudi ni moglo objaviti.

Uboj.

Časnikarja v velikem mestu je obiskal po več letih njegov dober prijatelj oberst in ga uprašal: »Kako je bilo z mojim stanovanjem, v katerem sem prebival poleg tebe, ko sem se izselil?«

Časnikar je odgovoril: »Za teboj je postal moj sosed bankir. Šest let je prebival tamkaj. Minulo je baš leto, kar je umrl.«

»Gotovo je bil star.«

»Ne, ni bil v letih. Umrl je nenadne smrti.«

»Zadnji odgovor si posebno naglasil«, je nadaljeval oberst, »in sicer tako, da me zadeva zanima. Najbrž ta mož ni šel iz tega sveta naravne smrti?«

Sprejemem dva drvarja na spolovino, tudi stanovanje, in viničarja, dve osebi zadostujeta. 1485

Naznanilo.

Advokat dr. Ivan Fermevc je preselil svojo odvetniško pisarno v Ptuj z Minoritskega trga v hišo Mestnega urada poleg Mestne hranilnice, vhod iz Panonske ulice. 1484

**To sukno
more biti**

samo od trdke
Štermecki, ker
se ne da irgati!

Naročite takoj nove vzorce!

Cene nizke! Zaloga ogromna!

Trgovski dom Štermecki, Celje št. 24

Cenik in vzorci zastoj! 1004/3

H. C. HANSON

umetni mlin na Tratah pri Mariji Snežni na Velki, okraj Sv. Lenart v Slov. goricah, cenjenemu občinstvu uljudno naznanja, da je nanovo preuredil svoj umetni mlin in žago, upostavlja obojni obrat ter vabi prebivalstvo Slovenskih goric, da se poslužuje vseh dobrin, katere mu podjetje nudi, zagotavljajoč mu najboljšo in najtočnejšo postrežbo s prvovrstnimi mlevskimi proizvodi po najnižjih dnevni cenah. Istotam je na prodaj Diesel-motor s 50 konjskimi silami. 1453

Za Božič!

Najfinejšo banatsko moko znamke stari Bečej Josso žgana kava ¼ kg 11, 12, 14, 15 Din.

lep riž kg 5, 6, 7 Din

lepe očiščene rozine ¼ kg 4, 5, 6 Din

ajdovo kašo, sveže zamlete dišave, poper in cimr, gvirc, fine vrste čaja, pristno bučno, namizno, ripsovo in laneno olje, kakor vsakovrstno špecerijsko blago po najnižji ceni priporočila znana trgovina 1475

Wcis Josip

prej F. Hartl

Maribor, Aleks. cesta 29

Prijazna in točna postrežba!

Proda se lepa hiša s 4 sobami in pritliklinami ter z vrtom in njivo, ne predaleč od cerkve, žel. postaje in zdravilišča. Neža Hajdinjak pri Kapeli, p. Slatina-Radenci. 1472

Pozor! Posestvo za ita lijske in ameriške izseljence. Proda se posestvo z ameriških vinogradi, sadonosniki in njivami! Poslojpa zidana, hlevi obokani. Plačilni pogoji ugodni. Več pove lastnik: Petrovič na Zgor. Polskavi. 1466

Vajenca sprejem iz poštna hiše: mizar Mihael Poš, Sv. Trojica v Slov. gor. 1473
Sa lno drevje in cepeljeno trsje ima Turin, Modrače, p. Studenice pri Poljčanah. 1474

Konjska slamoreznica poceni za prodati pri Martin Koren, Sv. Miklavž 73, p. Hoče. 1463

Inserirajte!

Pljučna bolezen je ozdravljiva!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, izbruhanje krvi, hripavost, naduha, bodenje itd. — se ozdravi.

NA TISOČE ŽE OZDRAVLJENIH!

Pred uporabo

tamkajšnje zastopstvo. Črpajte pouk in ojačenje življenske volje za zdravje iz knjige izkušenega zdravnika. Ona nudi okrepčilo in življensko tolažbo ter se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za današnje stanje zdravljenja pljučnih bolezni. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN,

Ringbahnstrasse 24, Abt. 624.

Po uporabi

»Ne, a pustiva to. Je zelo dolga zgodba.«

»Rad bi, da mi jo zaupaš.«

Časnikar je pozvonil in naročil slugi, naj prinese steklenico vina. Ko je stala pijača na mizi, je natočil dva kozarca in pričel s povestjo:

Strel v noči.

»Minulo je približno eno leto, ko me je zbudil v noči strel iz spanja. Natančno sem slišal, da je odjeknil pok iz stanovanja tik mene. Hitro sem se oblekel in se podal na balkon. Ti se spominjaš, da imate omenjeni stanovanji skupen balkon, ki je razdeljen na dva dela z železno pregrado. Splezal sem preko mojega balkona v sosednega in skozi odprto okno v stanovanje sosedu, ki je ležal mrtev ob pisalni mizi in v roki je držal samokres. Koj na prvi pogled je bilo jasno, da gre v tem slučaju za navaden samomor. V sobi ni bilo nikakega nereda ali znakov o borbi. Jaz sem časnikar in ni torej prav nič čudnega, ako je bila moja prva misel, kako poročilo bodem napisal o slučaju za časopis. Sedel sem poleg mrljica na stol in si belil glavo, kako bi lahko izbil iz samomora za me slavo ter dobiček. Posvetila se mi je nenkrat pametna misel. Skočil sem nazaj v mojo sobo po fotografski aparat in ga prinesel na kraj krvavega dejanja. Fotografiral sem samomorilca z okolico vred in se podal v moj stan, kjer sem razvil ploščo. V desetih minutah je bila slika gotova. Pozvonil sem postrežnici in jej naročil, naj slika vtakne v name naslovljeno kuverto, jo odda takoj na pošto in privede seboj stražnika. Ko sem to opravil, že sem bil zopet v sosednem stanovanju. Mrtevci sem vzel iz roke revolver in ga položil pred vrata. Na pisalni mizi ležeče papirje sem raztrosil po tleh in prevrnil par stolov. Vse skupaj ni trajalo več nego pet minut in že sem bil v svoji sobi.

Policija — umor.

Bil je skrajni čas, postrežnica je že bila tamkaj s policistom, kateremu sem povedal, kako sem slišal iz sosedne sobe revolverski strel. Stražnik je ulomil sosedova vrata in udrl v stanovanje. Jaz sem bil takoj za njim. Ko je zagledal mrljica in prevrnjene stole ter razmetani papir, je rekel:

»Pravi umor!«

»Resnično«, sem mu pritrdil.

Stražnik je stopil k telefonu. Deset minut za tem je že bila na licu mesta komisija. Izvršili so običajni zapisnik z izpovedbami prič in stanovanje zapečatili. Odrzeli sem v uredništvo in narekoval v stroj tri strani obsegajoče poročilo. Drugo jutro smo razpečali od našega časopisa še enkrat toliko kakor po navadi in zvečer sem zvedel čisto nekaj nepredvidenega.

»Vendar niso zaprli tebe?«

»Ne. Pač pa so vtaknili pod ključ morilca.«

Oporečitev morilca.

»Tudi jaz sem se čudil aretaciji. Po prvem presenečenju pa sem bil zopet vesel zapletljajja, ker bo na ta način

tudi pojasnitev slučaja v časopisu zanimiva. Je gotovo velika zasluga, nedolžnega človeka oteti iz preiskovalnega zapora. Tehtna osumljenja so govorila za krivdo zaprtega moža. Črez par dni me je nagnala vest, da sem pojasnil zagonetko. Znal sem, da bodem obsojen radi zavajanja oblasti na krivo pot na denarno kazen, a moji občo pozornost vzbujajoči članki so bili — vredni plačila malenkostne globe. Z name naslovljeno kuverto sem se podal na policijsko ravnateljstvo in jo odprl pred očmi šefa policije, ki je videl, da je bila pošiljka žigosana od pošte ob tretji uri in 30 minut. To je bilo važno radi tega, ker sem mogel na ta način dokazati s sliko, da je bil na pozorišču ob polnoči odkritega umora ob treh in 30 minut popolen red in revolver v roki samomorilca. Po pojasnjenju se je zgodilo vse, kakor sem znal vnaprej, da bo. Aretiranega so izpustili, meni so prisodili denarno kazen. Hotel sem domov in bil vesel, ker se mi je vse lepo posrečilo v moj prid. Že drugi dan me je minila radost. Obiskal me je

morilec.«

»Morilec? Najbrž oni, katerega so bili osumili po nedolžnem?«

»Ne. Posetil me je pravi morilec!«

»Se je bil vendar le zgodil umor?«

»Da.«

»In kedo je bil zločinec?«

»Oni, katerega so bili aretirali, a so ga zopet izpustili po mojem razkritju.«

»Ni mogoče!«

»In vendar je tako! Policija je bila občudovanja vredna na delu. Preiskali so vse sledi in detektivi so poizvedovali, če ubiti ni imel v življenju kakega sovražnika. Dognali so, da je bil osvojen. Aretirali so pokojnikovega največjega sovražnika, a predno je še priznal zločin, sem ga oprostil jaz. Iz zapora izpuščen se je pojavil pred menoj in se mi prisrčno zahvalil za največjo dobroto.

Izpoved ubijalca.

Zaupal mi je, da ga je bil bankir — moj sosed — popolnoma izropal in ko ni imel več denarja, ga je prisilil, da je podpisal potvorjene menice in pozneje mu je hotel izplačati denar le pod tem pogojem, če se mu uda njegova žena. Privolil je v krute pogoje, ker je bil v največji stiski glede preskrbe družine. Poslal je ženo k bankirju, a ona ni šla. Nato je zahteval od očeta bankir, da mu naj pošlje mesto nepokorne žene 16letno hčerko. S to zadnjo zahtevo je prišel bankir na večer pred ubojem in je grozil, da bo predal celo zadevo s potvorjenimi menicami sodišču. To je obupanega očeta tolikanj razljutilo, da se je zagnal v neusmiljeno razločitev. Bankir je potegnil revolver in ga nameril proti napadalcu. Ta mu je orožje izvil, a se je izprožilo med ruvanjem in krogla je zadela — smrtno oderuha. Po strelu preplašeni oče je napravil hitro red po sobi, porinil samokres v bankirjevo roko, da bi odvrnil sum na samomor in nato je pobegnil. To se je doigralo, ko sem se jaz oblačil. Vse drugo pa itak znaš.«

»In kaj se je zgodilo za tem?«

»Meni se je usmilil nesrečni oče in prav nič se nisem kesal, ker sem ga bil rešil.«

»Pa kaj se je slednjič zgodilo z ubijalcem?«

Sluga je vstopil in napolnil z nova oba kozarca.

Casnikar je molčal, dokler se strežaj ni odstranil in je pojasnil oberstu po tihoma:

»Moj sluga je — ubijalec!«

★

Naročite knjige na mesečno odplačilo!

Gotovo se še spominjate letaka — »Stojte!«, ki smo ga priložili »Slovenskemu Gospodarju«, na katerem smo vam ponudili razne zbirke knjig za leto 1931 proti mesečnemu odplačilu. — Ako ste istega izgubili, vam ga radi še dopošljemo, samo eno kartico pišite na naš naslov!

Kaj dobite v posameznih zbirkah?

Leposlovna knjižica: Župnik iz cvetočega vinograda — Izseljenki — Tesna vrata — Od duše do duše — Klic divjih gosi. — Vse samo lepi romani. Mesečno je treba plačati za vezane knjige 15 Din, za kartonirane 12.50 Din.

Ljudska knjižnica: Leto strahote 1793 — Usodna preteklost — Ben Hur — Brez doma — Pavliha in njegove vesele pustolovščine — Lažnjivi Kluček — V sinjem polju. — Tudi same lepe povesti. Mesečno je treba plačati 12 Din.

Zbirka domačih pisateljev: Pregelj, Magister Anton — Franc Levstik, Zbrano delo — Anton Leskovec, Izbrano delo — Pregelj, Idile in groteske. — Mesečno se plačuje 10 Din.

Zbirka mladinskih spisov: Prigode malega Nonnija — Za židano voljo — Zakaj za to, povesti za mladino — Mala trojka. — Te knjige so večinoma s slikami, namenjene za mladino. Mesečno je treba plačati 8 Din.

Znanstvene knjige: Dr. Vever, Sv. Avgustin — O stavbarstvu in notranji opremi — Pot bogov. — Mesečno odplačilo 10 Din.

Dom in svet. Leposlovni list, izhaja mesečno. Plačuje se mesečno 8 Din.

Kako naročite te zbirke?

Vzemite dopisnico in napišite naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Na drugi strani pa: Naročam sledeče zbirke, kakor ste jih objavili: (tu zdaj naštejte, katere, lahko tudi samo eno, ki vam pač ugaja!). Zavezujem se mesečno plačevati. Moj natančen naslov je: ...

Kdaj dobite knjige?

Prva knjiga vsake zbirke bo na razpolago za Božič. Potem pa bodo knjige izhajale v gotovem presledku, tako da boste do prihodnje jeseni dobili vse te knjige. Knjige dobivate po pošti. Ako boste med letom izpremenili naslov, nam boste seveda to sporočili.

Za majhen denar lepe knjige! Ne zamudite prilike!

Srečna roka

najde vedno najprimernejše tudi pri negi zdravja. Imamo ljudi, ki se jim posreči, da ostanejo zdravi celo življenje. Mnogo ljudi rabi že nad 34 let Fellerjev pristni lepo dišeči »Elsafluid«, da se obvarujejo proti mnogim obolenjem in znajo z njim koristiti tudi drugim ljudem pri revmatičnih, protinskih, nervoznostnih bolečinah, pri bolečinah v hrbtu in križu, trganju, bodljajih, glavni in zobobolu, slabih mišicah in pri drugih boleznih olajšati bolečine in odvrniti bolezni.

Storite enako, pomagalo bo tudi Vam!
To notranje in zunanje slovito domače sredstvo in kosmetikum dobite v lekarnah in zadevnih trgovinah v poskusnih steklenicah po 6 Din, dvojnih steklenicah po 9 Din ali velikih steklenicah po 26 Din. Po pošti 1 zavoje z 9 poskusnimi, ali 6 dvojnimi ali 2 velikimi steklenicami 62 Din, več takih zavojev mnogo ceneje. Po pošti se naroča pri 1378

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA,
Elsatrg 341. — Savska banovina.

Božična in novoletna darila.

so ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke, kakor tudi potni kovčki, nahrbtniki, dokolenice itd. Vse to v največji izbiri pri

Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

! Krajevne Kmetijske zveze opozarjamo !

da hitro na novo naročijo koledarje Kmetijske zveze za leto 1931, ako so prvič poslani koledarje že razpečali. — Kmetijska zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

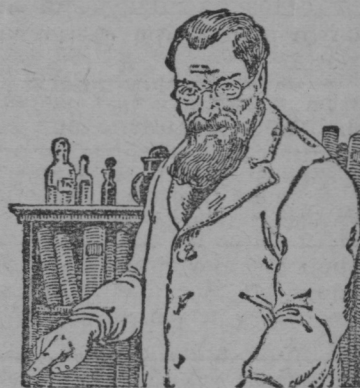
Inscribirajte v „Slov. Gospodariju“

Reumatičarji!

N bavite še danes 1 steklenico

ALGA
za masažo

že jutršni uspeh Vas bo iznenadil!

Boli Vas ali trga v kosteh, rokah, nogah, sklepih, plečah, zobeh, kolkih, žilah, glavi ?

ALGA
odstrani bolečine takoj

1391

Dobiva se povsod!

1 steklenica Din 16.—

LABORATORIJ „ALGA“, ŠUSAK.

4 stekl. „ALGE“ Din 77.—, 8 stekl. Din 131.—, 14 stekl. Din 205.—, 25 stekl. Din 320.—.

Kava, dnevno sveže pražena

¼ kg od 13 Din do Din 27. — Čaj nove žetve svetovnih znamk v veliki izbiri in ceni je že prispel. — Zaloga celokupnega vedno svežega specerijskega blaga direktnih virov po dnevnih cenah. 1301

ZANDERLE

Ničesar ne zamudite,

če ne kupite ure prehitro, ampak če prej prelistate veliki ilustrirani letni cenik tovarniške hiše ur Suttner.

Dobite ga popolnoma brezplačno in v njemu najdete največjo izbiro zares zanesljivih budilnikov in stenskih ur, švicarskih žepnih ur, zapestnih ur, zlatnine in srebrnine vsake vrste, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Ze 49 Din dobite pravi Anker budilnik št. 125, poniklan 16 cm visok, za Prava švicarska Anker-Remont. žepna ura že od 44.— Din naprej, ure-zapestnice od 98.— Din naprej. Noben riziko! Kar ne odgovarja, se zamenja, ali pa vrne denar! Zahtevajte brezplačni letni cenik od tt.

H. Suttner, Ljubljana št. 992.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Prejce: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje na južnodne tise.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. **Zato so naložbe v zavodu pupilarno varne.**

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

Pridno 30—45 let staro služkinjo k svinjam le z večletnimi spričevali sprejme uprava šk. posestev Betnava pri Mariboru. 1478

Majer z družino se išče za večje kmetско posetvo. Ponudbe sprejema Celcer R., Maribor, Čopova ulica 11-2. 1477

Služkinja za vsa dela se sprejme: Maribor, Grajski trg 2. 1483

Vzamem v najem hišo z malim sadonosnikom. Naslov v upravi lista. 1469

Razpisuje se služba občinskega tajnika do 30. decembra. Prošnje se vlagajo na županstvo občine Dobrna pri Celju. 1454

Posetvo 8 oralov, travniki in njive, Gornja Loznica pri Slov. Bistrici, se s 1. aprilom pocieni da v najem ali prodaja. Viljem Abt, Maribor. 1449

Zastopnike za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, gramofonov, elektrotehničnih predmetov itd. pod zelo ugodnimi pogoji sprejmemo. »Centra«, Ljubljana, poštni predal št. 248. 1416

Velika izbira gramofonskih plošč najboljših znamk Polydor Columbia His »Masters Voice«, Ackermann nasl. I. Kindl, Ptuj. 1299

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTANČ,

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Posetvo dam v najem ali iščem zanesljivega majerja s tremi delavskimi močmi. Naslov v upravi lista. 1468

Trgovski vajenec, zdrav in močan, se sprejme z Novim letom v trgovini mešanega blaga A. Pinter nasl. Franjo Kac v Slov. Bistrici. Sinovi poštenih staršev, po možnosti z meščansko šolo, iz okolice Slov. Bistrice imajo prednost. 1460

Jabolčne in hruškove prvovrstne mladike (stame) prodaja po nizki ceni Stergar Stanko, Grušova, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 1462

Učence se sprejme. Pekarna Ivan Franc, Taborška ulica 16, Maribor. 1461

Posetvo se prodaja, 7 oralov, v Jarenini. Več pove F. Breg, čevljar, Gačnik št. 12, pošta Pesnica. 1464

Avto, dobro ohranjen, dobra pnevmatika, se zelo poceni prodaja: Davorin Tombah, Maribor, Zrinjski trg 6. 1479

Organist in cerkovnik se sprejme dne 1. jan. v bližini Maribora. Prednost ima samec, ki bi pomagal v prostih urah pri gospodarstvu; zato hrano. Naslov pove uprava lista pod »Organista«. 1485

Nagrada Din 150.—

Psica jazbečarka, svetlorjave barve, ozke in dolge glave, izginila sredi novembra v lovišču g. Posseka v Sv. Jerneju pri Ločah. Pred nakupom se svari. Psica se odda proti gornji nagradi v hotelu Bauman, Poljčane. 1482

Gramofoni in plošče

najznamenitejših svetovnih tovarn, znamke »Columbia«, »His Masters Voice«, Parlophon itd. — V veliki izbiri osobito vse slovenske, božične in nabožne gramofonske plošče. — Gramofoni tudi na obroke pri »Jugu« d. z o. z., Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 1476

Širite naš list!

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštno določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na mence, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabele hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnik nasl. d. d.
v Ljubljani. 1260

„SPLIT“ A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT.

Salomut

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo „ALPEKO“ TRG. INDUSTR. DRUŠTVO, Ljubljana, Masarykova 23. 116

USTANOVljena leta 1861

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeka na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

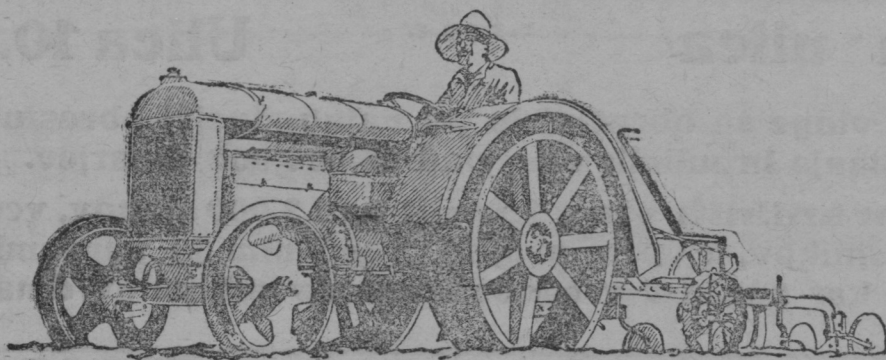
Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—.

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

Ali bi mogel na svojem posestvu uporabljati traktor in ali bi bil to dobičkanosno naložen kapital?

Odgovorite takoj na to vprašanje!

Vsakemu pazljivemu in naprednemu poljedelcu pride enkrat to vprašanje na misel. Je pa to važno vprašanje, ki ga moramo resno preudariti, kajti od njega zavisi bodočnost posestva-družine.

Ali bo dobiček tolikšen, da se izplača naložiti ta kapital? Tisoči gospodarjev so odgovorili na to vprašanje soglasno z: „Da“.

Fordsonova pomoč je celo mnogim gospodarjem pomenila rešitev posestva. Če jim je iz tega ali onega vzroka pretil polom,

na primer vsled povišanja delavnih mezd, ali pa vsled obubožanja zemlje, jim je Fordson pomagal iz obupnega položaja. Z manjšimi izdatki so obdelali zemljo in boljša ter bogatejša žetev je bila prvi uspeh. In leto za letom se je večalo blagostanje posestnika Fordsona.

Kar je opravil Fordson Vašemu sosеду lahko tudi Vam opravi! Bližnji Fordov zastopnik Vam bo to dejstvo potrdil s predvajanjem na Vašem posestvu. Pogovorite se z njim!

Cene:

Fordson traktor z blatniki Din. 48.000.—

Fordson traktor brez blatnikov. Din. 46.600.—

Gornje cene se razumejo za plačilo v gotovini, franko skladišče vsakega zastopnika v Jugoslaviji. Izprememba cen brez prednaznanila pridržana.

LINCOLN

Fordson

F O R D M O T O R C O M P A N Y

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

Manufakturna trgovina

Franc Urch / Celje

priporoča cenjenim strankam svojo veliko zalogo raznega, vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga.

Največja izbira! Najboljša posrežba!
Nizke cene! 975

Sami se prepričajte

da se dobi vso manufakturno blago, kakor plašči, zimske suknje (tudi gotove), barhendi, fianelli, oxfordi, cedeje, kose, pletene rute in jopce v največji izbiri in najnižjih cenah edino le v manufakturni trgovini 1384

I. Preac, Maribor

Glavni trg 13

Samol

Samol

Zaloga:

Stekla
Porcelana
Svečnik
Ogledal
Okvirjev
Slik
Kipov
Vsakovrstnih
šip i. t. d.

FR. STRUPI CELJE

Prevzema vsa stavbna in druga steklarska dela. Najnižje cene in solidna posrežba. 23

Prodaj posestvo 7 orolov, Dobrenje 76, Pesnica. Ivan 1333
Krajnc.

Jos. Pristovšek, pasar in srebrar,

izdelovatelj kovinskih predmetov, delavnica za cerkveno orodje in posodo. Popravila, pozlačenje in posrežbenje.

Celje, Prešernova ulica 21.

1174

Dobro in poceni blago

se kupi v Trpinovem Tekstilnem Bazarju 1043 v Mariboru, Vetrinjska ulica števil. 13

Isportna hiša
Aleksandrova 19

„LUNA“ MARIBOR

last. A. Pristernik
Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majc, pulloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežne čevlje, dežnike, igrače. — Velika razstava najprimernejših daril za Miklavža, Božič in novo leto. Tudi gugalne konje, sanke, vozički za pupe po izredno nizkih cenah. Na drobno in na debelo. 1334

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poročila ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192